БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 14: (8667

ИЮНИИН 18 СРЕДА 1958 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Набшаһата тэжээл ехээр бэлэдхэе

Зунай наранай элшэ хүсэндэ шугы, шэбэрэй хуһа, бургааһанай набша намаан хүсэдөөр һалбаржа, эгээл шэмэтэй һайн сагтаа ороод байна. Энээхэн үедэ олоороо гаража, тэрэниие оролдосотойгоор суглуулжа абаад, һайнаар хадагалжа шадаа юм һаа ниитын адуу малда, илангаяа жэжэ малда, хони, ямаанда нилээдгүй нэмэлтэ тэжээл болохо байһаниинь элитэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай олонхи колхозууд набшаһата тэжээл бэлэдхэдэг болонхой. Нёдондо Түнхэнэй, Курумканай аймагай колхозууд энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулжа, зариманиинь хонин бүридөө центнер шахуу набша намаа бэлэдхэжэ абаа һэн. Тэрээгээрээ хони, хурьгадаа тэжээжэ, үбһөө алмаһан байна. Мүн Прибайкальска аймагай зарим колхозууд набшаһата тэжээлые ууралаар дэбтээжэ, үһанда норгожо, үбэл, хабарай сагта тугал бурууднуудта, бусад малда эдюулһэн байна. Энэнь витамин ехэтэй байжа, залуу малай бэедэ тон хэрэгтэй байгаа бшуу. Гадна, уляангирай набша намаа хониндо эдюулжэ, хатяар үбшэнтэй тэмсэдэг дүршэлтэй хонишодшье олон.

Энээн дээрэһээ харахада, набшаһата тэжээлэй аша туһань ехэ. Тэрэниие элбэг дэлбэгээр бэлэдхэжэ абаха арга боломжошье колхоз, совхоз бүхэндэ бии. Тиимэһээ хони малаар олон манай эндэхи колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үдэр саг гээнгүй энэ хүдэлмэриие эхилхэ зэргэтэй.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ амташаһан газарта энэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Перевалов) эдэ үдэрнүүдтэ хонин бүридөө нэгэ центнерһээ бага бэшэ набша намаа хухалжа абаха гэжэ шиидээд, энэ хүдэлмэрндэ хэдэн зуун хүниие, хэдэн автомашина табиһан байна. Набша намаа бэлэдхэлгэдэ хонишод эдэбхитэйгээр хабаадана. Үбһэ хуряалгын эхилтэр хонишон бүхэн 8 центнерһээ бага бэшэ иимэ тэжээл бэлэдхэхэ зорилготой. Витамин элбэгтэй энэ тэжээл бэлэдхэлгэдэнь колхознигуудта һурагшад туһалжа байна. Эндэ багшанарай хүтэлбэри доро һурагшадай тусхай бригаданууд эмхидхэгдэнхэй. Эдэнэрэй уряа бэшэг манай газетын мүнөөдэрэй номерто толилогдобо.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хусхэлые хүршэ «Путь к коммунизму» колхозойхид халуунаар дэмжэбэ. Энэ колхоз мүн лэ хонин бүридөө нэгэ центнерһээ бага бэшэ набша намаа бэлэдхэжэ абахые эрмэлзэнэ.

Кударынхид энэ жэлдэ урда жэлэйнгээ алдуу эндүүе харадаа абажа, бэлэдхэһэн бүхы тэжээлээ шугы, шэбэртэ орхингүй, харин автомашинаар тэрэ доронь зөөжэ, үбэлэй хото, хорёо соо, һүүдэр, һэбшээтэй газарта үлгэдэг, обоолдог юм. Иимэ ажал хэжэ байһан хүнүүдые түлбэриин талаар урамшуулха тушаа хэмжээн абтаа.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ Түнхэнэй колхозуудта эхилээ гэжэ тэндэһээ манай хүдөө бэшэгшэ мэдээсэнэ. Аймагай колхозууд энэ жэлдэ тэрэшэлэн хонин бүридэ нэгэ центнерһээ бага бэшэ набша намаа хухалжа абаха зорилго урдаа табинхай. Эндэхи «Заря» колхоз энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулна.

Гэхэтэй хамта, набшаһата тэжээлые тоохогүй, тэрэниие бэлэдхэхэ хэрэгтэ анхарал табидаггүй баримтанууд үзэгдэнэ. Хони малаар баян Зэдын, Сэлэнгын, Иволгын, Хориин аймагай колхоз болон совхозууд жэл бүри энэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэдэггүй, бэлэдхэһэн набша намаагаа ногоонoор хатаан абажа шададаггүй. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тэндэхи хүтэлбэрилэгшэд набша намаае намартаал бэлэдхэжэ болохо гэһэн урдын буруу һанаа бодол баримталжа, тэрэниие ехээр оройтожо эхилдэг. Тиигээд үбһэ, таряа хуряалгын халуун хаһада хүнүүдые олоор табиха аргагүй болоходоо, харин һургуулиин һурагшадта найдаад лэ байдаг. Ядахадаа тэдэнэй бэлэдхэһэн тэжээлээ зөөжэ, һүүдэр газарта хатааха гэхэдэнь, мори унаа, автомашина хүртэдэггүй. Тиимэһээ һурагшадай оролдожо бэлэдхэһэн тэжээл шугы, шэбэртээ үлэжэ, ехэнхидээ гуташадаг байна. Иимэ баримтануудтай мүнөө жэл эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ шухала.

Ушар иимэһээ набша намаа бэлэдхэхэ хүдэлмэриие нэгэшье үдэрөөр гэдэргэ татангүй, мэнэ гэһээр эхилхэ хэрэгтэй. Республикын колхоз болон совхозууд кударынхидһаа жэшээ абажа, набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө үбһэ хуряалгын эхилтэр дүүргэхэ зэргэтэй. Энэ хадаа ерэхэ үбэлжэлгэдэ ниитын адуу малые үбһэ тэжээлээр хангаха зорилгые шиидхэхэ түрүүшын алхам болохо байна бшуу.

Байгша оной июль һарын эхеэр манай республикын тогтоһоор 35 жэлэй ойн баярай һайндэр болохо байна. Энэ түүхэтэ һайндэрые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөн хаа хаанагүй дэлгэржэ байнхай. Колхоз болон совхозууд энэ мүрысөөндэ оролсоходоо, нэн түрүүн һайндэр болотор набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхэ зорилго урдаа табиха болоно. Энээниие амжалтатайгаар бэелүүлхэ арга боломжо нютаг бүри гүйсэд бии. Гансал тэрэниие оролдосотойгоор эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ дороо набша намаа бэлэдхэхэ тусхай бригадануудые эмхидхэхэ, малшадта, хонишодто тодорхой даабари хүргэхэ уялгатай. Тиигээд тэрэнэй хүдэлмэриие саг үргэлжэ хинан шалгаха, али болохо туһаламжа үзүүлхэ, тэжээлээ зөөхыень мори унаа, автомашина, тракторaар хангаха ёһотой. Бухы бэлэдхэгдэһэн набша намаа заатагүй зөөгдэжэ, һүүдэр газарта хатаагдаха ёһотой.

Нүхэд колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд! Хүгшэн залуугүй, механизатор, хонишон илгадгүй — бүгэдөөрөө эдэбхитэйгээр хабаадажа, БМАССР-эй 35 жэлэй ойн баярай һайндэр хүрэтэр хонин бүридөө нэгэ центнерһээ бага бэшэ набша намаа бэлэдхэжэ абая.

Хонин бүхэндэ центнер набшаһата тэжээл бэлдэхэбди

Энэ жэлдэ манай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абажа түлжүүлхын түлөө оролдожо байна. Мүнөө колхоздо хамтадаа 1653 хурьган абтаад, бүрин бүтэн түлжүүлэгдэжэ байнхай. Дүй дүршэл ехэтэй хонишон Г. Г. Агафоновой отарынхид зуун эхэ хонин бүриһөө 98 хурьга абаһан байна.

Саашадаа хонин һүрэгөө улам олошоруулха, үүлтэрыень һайжаруулжа, ашаг олзыень дээшэлүүлхын тулада, тэдэндээ бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхээр шиидээбди. Хэнэйшье мэдэһээр, хаһа сагтань, һайнаар бэлдэгдэһэн набшаһата тэжээлые хонид тон дуратайгаар эдидэг. Тиимэһээ бидэ жэлһээ жэлдэ хонидтоо набшаһата тэжээл ехээр бэлдэхын түлөө оролдодогбди. Тэрэнэй ашаар лэ хониднай шадал тамир һайнтай ондо ороно, түлыншье гарза хоролтогүй абтана гэжэ хонишон бүхэмнай һайса мэдэдэг болонхой.

Байгша ондо абаһан уялгаяа заабол эрхимээр дүүргэхын түлөө хонидтоо набшаһата тэжээл хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр бэлдэхэмнай. Тиигэжэ энэ жэлдэ хонин бүридэ дунда зэргээр 1 центнерһээ бага бэшэ набшаһата тэжээл бэлдэгдэхээр хараалагдана. Бүхыдөө 2500 гаран центнер бэлдэгдэхэ болоно. Ямар газарта, хэды шэнээн набшаһата тэжээл бэлдэхэ тухай тусхай даабари колхозой комплексно бригада бүхэндэ үгтэнхэй. Бригадын даабари хонишодой отара, звено бүхэндэ хубаарилагдаа. Мүн мал ажалда хүдэлдэг хүн бүхэндэ 8 центнер, тараан ажалда хүдэлэгшэдтэ тус бүриин 4 центнерһээ бага бэшэ набшаһата тэжээл бэлдэхэ даабари үгтөө.

Тамирай, Шаазгайн, Ивановкын эхин һургуулинууд набшаһата тэжээл бэлдэхэдэмнай туһалхаар шиидээд, тэдэнэр хамтадаа 450 центнер набшаһата тэжээл бэлдэхэ уялга абаа. Тус һургуулинуудта набшаһата тэжээл бэлдэхэ һурагшадай тусхай бригаданууд эмхидхэгдээд, һаяар хүдэлжэ эхилхэнь.

Набшаһата тэжээлые хээрэ хадагалхада шанараа ехээр гээдэг, хура бороондо угаагдашадаг бшуу. Тиимэһээ набшаһата тэжээл бэлдэмсээрээ, ногоон зандань, хонинойнгоо байрада асаржа, һүүдэртэй, зохид хуурай газарта үлгэжэ, соможо орхихобди.

Үбһэ хуряалгын эхилхэһээ урид, июль һара гаратар түсэблэһэн бүхы набшаһата тэжээлээ бэлдэжэ дүүргэхын түлөө хүдэлмэришэд болон машина, техникынгээ бүхы хүсэ элсүүлхэбди. Мүнөө набшаһата тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэридэ 200 хүн, 4 автомашина табигданхай.

Эдэ үдэрнүүдтэ хонин бүридэ центнерһээ бага бэшэ шэмэтэ һайн, набшаһата тэжээл бэлдэжэ абахын түлөө тэмсэхыень республикын бүхы колхозуудые уряалнабди.

А. С. Перевалов, колхозой түрүүлэгшэ,
И. Г. Андреев, 2-дохи комплексно бригадын бригадир, **Н. М. Агафонов**, ахалагша хонишон,
В. И. Котаманов, һурагшадай үйлэдбэриин бригадын хүтэлбэрилэгшэ.

Кудара-Сомон.

Советскэ журналистнуудай Бүхэсоюзна нэгэдэхи съезд зарлаха тушаа

Советскэ журналистнуудай Бүхэсоюзна нэгэдэхи съезд зарлаха тухай асуудалые СССР-эй Журналистнуудай союзай эмхидхэлэй бюро хаража үзөө.

Орон дотор Журналистнуудай союзай байгуулагдаһан сагһаа хойшо, бүхы союзна республикануудта, РСФСР-эй областьнууд, хизаарнууд болон автономно республиканuудта хүтэлбэрилхы органууд байгуулагдаба. Союзай зорилгонууд болон эмхидхэлэй гол ёһонуудые тодорхойлһон саг зуурын Устав зохёогдоо. 10 мянга гаран хүн союзда абтаһан байна. Гэшүүнэй биледүүд үгтэжэ эхилбэ.

1959 оной февраль—мартда советскэ журналистнуудай Бүхэсоюзна нэгэдэхи съезд зарлаха гэһэн шиидхэбэри СССР-эй Журналистнуудай союзай эмхидхэлэй бюро баталан абаһан байна. Съезд иимэ зүйлнүүдые зүбшэн хэлсэхэ: СССР-эй Журналистнуудай союзай ажал-ябуулга, зорилгонууд тухай; Журналистнуудай союзай Уставые баталалга; хүтэлбэрилхы органуудай һунгалта.

Журналистнуудай областной, хизаарай конференцинүүд, республиканска съезднүүд январь—февральда болохо байна.

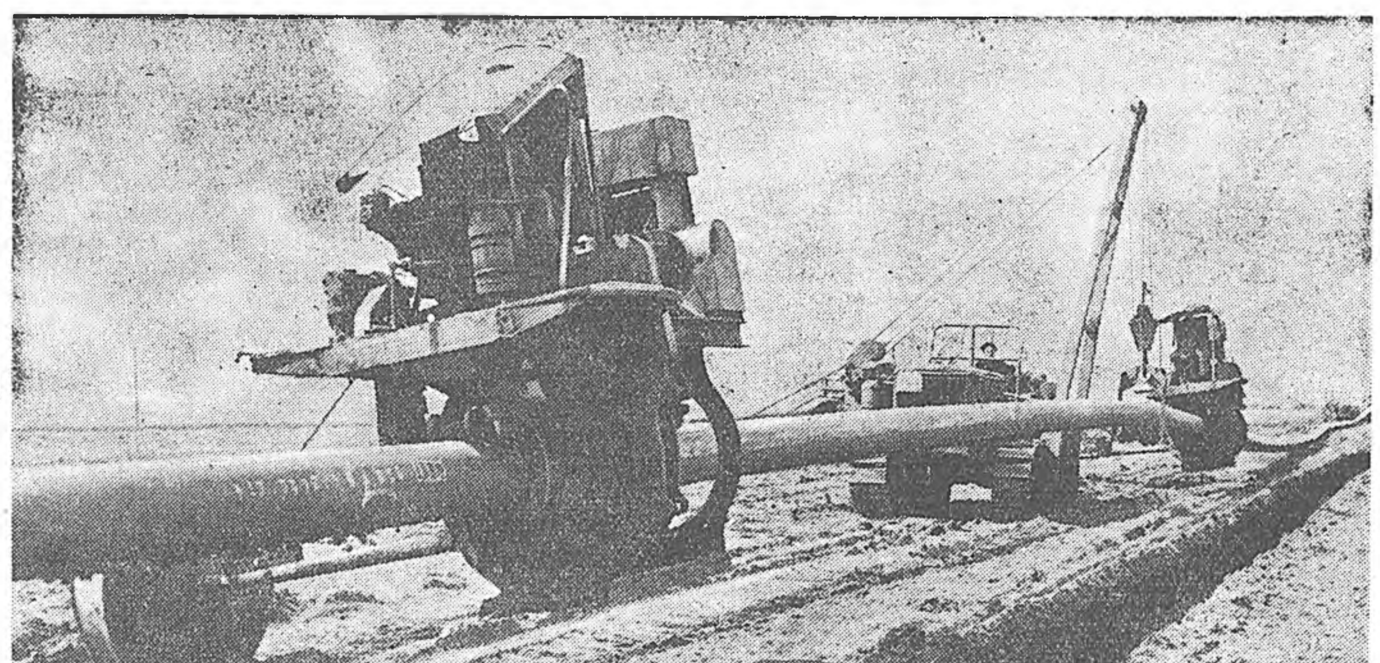
Дэлхэйе тойрон дабшадаг гурбадахи хэмэл одоной ябаса тухай

Июниин 17-ной үглөөнэй 6 часта гурбадахи хэмэл одон дэлхэйн бүмбэрсэгые 444 дахин тойробо. Ракетэ-һомониинь хэмэл одоёо хоёр хахад эрьесээр түрүүлжэ ябана. Хойто широтагай 35 градусһаа 44 градус хүрэтэр, үглөөгүүр наранай гарахын урда тээ, урда широтагай 54 градусһаа 65 градус хүрэтэр үдэшэ наранай ороһон хойно хэмэл одые хаража болохо байна. (ТАСС).

Уялгаяа эрхимээр дүүргэжэ байһан хонишод

Эдэнэр байгша оной үнгэрһэн таба һарын туршада зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга абаа

Нэрэ, обог	Аймаг	Колхоз, совхоз	Абтаһан хурьгад
Машуев Г.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	138
Дармаев Ч.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	136
Будаев Ц. Б.	Закаменай	Ленинэй нэр.	114
Цыбиков Ш.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	113
Цыбиков С.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	112
Ефимов В. И.	Мухаршэбэрэй	«Коммунизм»	112
Цырендоржиев Н. Ц.	Мухаршэбэрэй	«Үнэн»	111
Чимитов Д.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	110
Ринчинова М.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	109
Бадмаев Ж.	Закаменай	Сталинай нэг	109
Будаев Л.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	108
Печкин М. Д.	Мухаршэбэрэй	«Коммунизм»	107
Насанов Д.	Закаменай	Сталинай нэг	107
Никитеев Т.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	106
Брылев Т. Д.	Мухаршэбэрэй	Ленинэй нэр.	106
Цыбанов Б. Ц.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	105
Цыремпилов Ш.	Баргажанай	Карл Марксын нэр.	105
Машкинова Ж.	Түнхэнэй	17 партсъездын нэр.	104
Цыденов Т. Ч.	Сэлэнгын	XX партсъездын нэр.	103
Сономов Б. Э.	Бичурын	Ждановай нэр.	102
Бабошин К. Ф.	Бичурын	«Победа»	102
Демин Г. Е.	Түнхэнэй	Кировэй нэр.	102
Мурдонова С-Д.	Түнхэнэй	«Путь к коммунизму»	102
Иванов Е. К.	Мухаршэбэрэй	«Искра»	102
Миронова Н. И.	Кабанскын	Ленинэй нэр.	102
Гырылов Д. Ц.	Закаменай	Ленинэй нэр.	102
Будаева С.	Баргажанай	Карл Марксын нэр.	101
Бимбаев Д. Д.	Иволгын	«Улаан Оронго»	101
Балтатаров Д.	Ториин	Карл Марксын нэр.	101
Агапов Д.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	101
Паньков А.	Бичурын	«Заря коммунизма»	101
Даридаева С.	Түнхэнэй	«Искра»	101
Янкадова А. С.	Түнхэнэй	«Путь к коммунизму»	100
Яхонов И. О.	Түнхэнэй	«Путь к коммунизму»	100
Таганов Д.	Мухаршэбэрэй	«Эрдэм»	100
Галсанов Ж.	Курумканай	Калининай нэр.	100
Элбенова Б.	Курумканай	Калининай нэр.	100
Сандакова Х. Б.	Баргажанай	Карл Марксын нэр.	100

Краснодарска хизаар, Кубаниин газар газаар элбэг юм. Бэдэржэ элирүүлэгдэһэн газынь арбаад миллиард кубометр болохоор тухайлагданхай. Энэ газ Кубаньда ехээр хэрэглэгдэхэһээ гадна, тон ута газопроводоор ороной түбэй областьнуудта эльгээгдэхэ байна. Газопровод барилгада шэнэ шэнэ техникэ хэрэглэгдэнэ. **Зураг дээрэ:** сахарна заводууд, промышленна бусад предприятинууд тээшэ оноһон газопровод барилга.

ТАСС-эй фотохронико.

ХАКАССКА АРАДАЙ ҺАЙНДЭР

АБАКАН. (ТАСС). Хакасска автономно областиин ажалшад Росситай Хакассиин һайн цуraараа ниилэһээр 250 жэлэй ойн баярые тэмдэглэжэ байна. Энэ һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулагдаһан сэнгэлгэ хаа хаанагүй болоно,ород, хакасс хэлэнүүд дээрэ ирагуу һайхан дуунууд зэдэлнэ.

Хакас арадай национальна һайндэртэ хабаадахын тулада РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй делегаци, Киргизскэ ССР-эй, Бурят-Монголой АССР-эй, Тувинска, Горно-Алтайска автономно областьнуудай, Таймырска, Эвенкийскэ национальна округуудай, Красноярск, Томск, Сталинск городуудай делегацинууд, Москвагай, Ленинградай эрдэмтэд ерэһэн байна.

Ажалшадай депутадуудай областной Соведэй ойн баярай сесси боложо, «Агууехэород арад хакас арад хоёрой хани барисаанай 250 жэл» гэһэн элидхэлые КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Колпаков хэбэ. Һайндэртэ ерэһэн делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд ойн баяртай дашарамдуулан Хакассиин ажалшадые халуунаар амаршалба.

КПСС-эй ЦК-гэй РСФСР-тэхи бюрогой, партиин Красноярска обкомой, ажалшадай депутадуудай областной Соведэй зүгһөө партиин Красноярска крайкомой секретарь М. С. Суетин үгэ хэлээ. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. Н. Зимин Российска Федерациин Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө амаршалгын бэшэг уншаба.

Сессидэ хабаадагшад ород арадта хандаһан амаршалгын бэшэгые баталһан байна.

АБАКАН. (ТАСС). Хакассиин һайн дураараа ород гүрэнтэй ниилэһээр 250 жэлэй ойн баярые хакас арад өөрынгөө национальна ехэ һайндэр болгон тэмдэглэжэ байна.

Энэ гайхамшагта түүхэтэ ойдо зорюулагдан городой ажалшадай жагсаал боложо, Хакасска автономно областиин районуудһаа ерэһэн делегацинууд тэрээндэ хабаадаба. Жагсаалда хабаадагшадай дунда горнягууд, модо бэлэдхэгшэд, түмэрзамшад ябалсаба.

Ахадүү арадуудай хани барисаата бүлэ дотор Хакасси хүгжэлтэ ехэтэй промышленностиин район болоһон байна. Мүнөөдэр предприятинуудай хүдэлмэришэдһөө гадна, хүдөө ажахын ажалшад амжалтануудаа харуулаа. Жагсаалда хабаадагшадай дунда ябаһан нэгэ автомашина дээрэ тулюур отог гэрхэн табяатай, үрхөөрнь утаан бууяжа ябаба. Хакасууд урдань иимэ отог гэрнүүд дотор хашалдажа байдаг байгаа. Мүнөө эндэхи бүхы айлнууд болбосон гэр байшангууд дотор ажаһууна. Улусуудай олонхинь электричествотэй, радиотой болонхой. Колхознигууд гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ 5 мянга гаран гэр байшангуудые бариһан байна. Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо хакас үзэг бэшэг, национальна культура, искусство байгуулагдаа.

Хакассиин городууд болон тосхонуудта ерэһэн зол жаргалта ажабайдалай түлөө Коммунистическэ партида, агууехэ ород арадта халуун баясхалан хүргэһэн лозунгнуудые жагсаалда хабаадагшад толоруулжа ябаба. Манай социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые шэн габьяата ажалаараа бэхижүүлхээр зоригжонхой байһанаа ажалшад элирхэйлбэ.

Жагсаалай һүүлээр городой стадион дээрэ олон мянган хүнүүдэй хабаадалгатай митинг болоо. Ойн баярта ерэһэн делегацинуудай түлөөлэгшэд областиин ажалшадта хандажа, баярай үгэнүүдые хэлэһэн байна.

Городой үйлсэнүүдтэ бүхэли үдэртөө сэнгэлгэ болоһон, ураһайханай бүлгэмэйхид наада, концерт харуулһан байна.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Нүхэр Ц. Б. Ахановые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республика дотор номой-хэблэлэй хэрэг нарижуулан һайжаруулгын талаар олон удаан жэлдэ һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, таби наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан нүхэр Аханов Цырен Базаровичые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город,
Соведүүдэй Байшан.
1958 оной июниин 16.

Арадай демократиин оронуудта

Венгриин Арадай Республика. Сталинварош —дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ бии болоһон залуу город юм. Тэндэ фабрика, заводууд бии, байрын гэрнүүд, соёл культурын эмхи зургаанууд баригдажа байдаг. Зураг дээрэ: Дунайска металлургическа комбинадай клуб соо.

Венгерскэ телеграфна агентствын фото.

Хитад хүдэлмэришэд металлургическа комбинадай барилгые түргэдхэнэ

Аньхуэй (Зүүн Хитад) провинцидахи Мааньшаньска металлургическа комбинадай барилгашадай коллектив комбинадай барилгые 1960 ондо бэшэ, харин 1959 ондо дүүргэхэ гэжэ шиидэЭ. Мааньшаньска металлургическа заводые шэнэдхэн байгуулжа, комбинат болгохо байна. Комбинат бүтээд байхадаа, жэл бүри 2—2,3 миллион тонно шэрэм, 1—1,5 миллион тонно булад хайлуулха, 6 миллион тонно түмэрэй руда малтан абаха, 1,8 миллион тонно кокс гаргаха байна.

Июнийн 7-до, болзорһоо хоёр һара урид хоёр томо доменно пеэшэнэй, хоёр коксово батарейн барилга эхилээ. Тэрэшэлэн түмэр замай, үндэр вольтно линиин болон бусад түхеэрэлгэнүүдэй барилга эхилээ.

Иигэжэ Синьхуа агентство Пекинһээ июниин 12-то дамжуулаа.

(ТАСС).

МНР-тэ юумэ алмахын түлөө патриотическа хүдэлөөн дэлгэрнэ

МНРП-гэй уряагаар Монголой Арадай Республикада мүнгэн зөөри, түүхэй эд болон материалнуудые алмахын түлөө патриотическа хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Республикын ниислэл хото Улан-Баторай промышленна предприятинууд энэ жэлэй түрүүшын хахадта 670 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ алмаба. Амжалтануудаа улам арьбадхан, жэлэй эсэс хүрэтэр үшөө 1,284 мянган түхэриг алмаха гэһэн уялга тэдэнэр абаа. Улан-Баторай түмэрзамайхид юумэ алмахын түлөө мүрысөө үүдхэһэн юм. Тэдэнэр гүрэнэй бюджедэй ёһоор замда үгтэһэн мүнгэн зөөриин 5 процентые нэгэдэхи кварталда алмаа.

Бүхы промышленна предприятинуудта, олзоборилгын кооперациин артельнүүдтэ, гүрэнэй ажахынуудта, ажахын бусад организацинуудта алмалта хэхэ тодорхой түсэбүүд зохёогдоод, юумэ бүхэниие гаргаша багатайгаар бүтээхэ, шанарыень һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

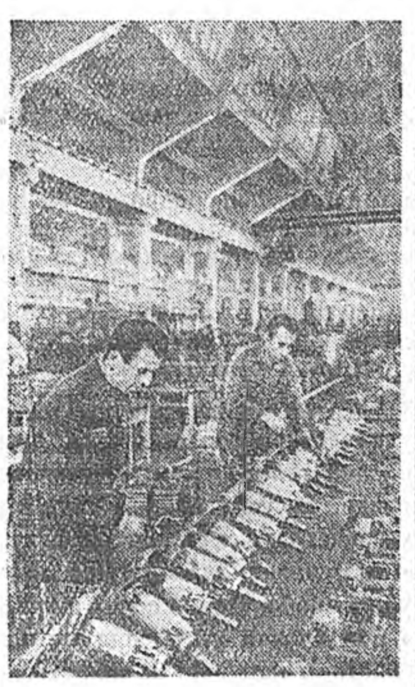
Юумэ алмахын түлөө хүдэлөөе хүтэлбэрилхэ центральна комиссиие Монголой Арадай-революционно партиин Центральна Комитет һаяхан байгуулба.

(ТАСС).

ГДР-тэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативууд олон болоно

Хамтаараа ажалаа эрхилэлгын булюу һайн байһанда Германиин Демократическа Республикын таряашад бүри олоороо үнэншэн этигэдэг боложо байна. ГДР-тэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудай улам олон боложол байһан ушар энээниие гэршэлжэ үгэнэ. «Нейес Дейчланд» газетын мэдээсэлэй ёһоор, энэ жэлэй имагтал апрель, май һарануудта 11 мянга гаран таряашад кооперативуудта ороһон байна. Энэ үе соо 420 шэнэ кооператив байгуулагдаа. Мүнөө үедэ ГДР дотор 7 787 хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооператив бии юм.

(ТАСС).

Болгариин машина бүтээлгын промышленность арадайнгаа ажахыда хэрэгтэй болодог машинануудые бултыень шахуу бүтээжэ гаргадаг юм. Зураг дээрэ: Софидахи Коларовай нэрэмжэтэ электротүхеэрэлгын заводэй моторно цехын электромотор хабсардаг участок. Наада таладань түрүү хүдэлмэришэд Арадай залуушуулай Димитровскэ Союзай гэшүүд, хабсаргагшад Кирил Драгоиров, Васил Торез гэгшэд хүдэлжэ байна. Тэдэнэр халаанайнгаа даалгабари 140 процент дүүргэдэг.

ТАСС-эй фотохронико.

Нүхэд һаалишад, мал адуулагшад! Зунайнгаа бэлшээриие зүбөөр хэрэглэн, адуу малаа таргалуулжа, һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлэе

☆

Тэжээл ехээр бэлдэхэ

Байгша ондо малдаа үбһэ тэжээл элбэг ехээр бэлдэхын тулада Ахын аймагай колхозууд эдэ үдэрнүүдтэ нуга сабшалангаа үтэгжүүлжэ, уһалжа байна. «Улаан Шулуута» колхозойхид хабартаа уһанай гараха аргатай бүхы сабшалангаа һайрамай уһаар уһалаа. Мүнөө үндэршэг, добо газарнуудаа һубаг канаваар уһална. Колхозой түрүү малшад нүхэд Д. Самбялова, У. Нуртаева, М. Иванов, Д. Сантибаева, С. Будаева болон бусад малайнгаа үбэлжэлгэдэ тус тустаа 15—25 га сабшалан даажа абанхай. Эдэнэр үбэлдөө тэндэ наг шэбхэ гаргажа тараагаад, мүнөө нэгэ дахин уһалжа дүүргээ. Гадна, артелиинхид байгша ондо малдаа шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ зорилготой 20 гектар газар шэнээр хахалжа, зелёнко тарихань.

Мүн «Улаан Малшан» колхоз нуга сабшалангаа уһалха, үтэгжүүлхэ хүдэлмэри ехээр хэнэ. Энэ жэлдэ сабшалангаа үргэдхэхын тула горьтойхон газар һөөг бургааһанһаа, модо шулуунһаа сэбэрлээ.

Д. Дугаров.

☆ ☆

Малаа һайнаар адуулбал, һү ехээр һаахабди

Манай эндэ зундаа һү ехээр һааха арга боломжо бии. Энээниие хараадаа абажа, һаалишаднай зунай гурба һарын туршада үнеэн бүхэнһөө 800 литр һү һааха гэжэ шиидээ. Зунай үедэ һү һаалга ехэнхидээ бэлшээриһээ, мал адуулагшаһаа дулдыдаха байһаниинь лабтай. Хэрбээ бэлшээриеэ зүбөөр хэрэглээд, үнеэдээ һүни үдэргүй адуулбал, һү һаалгые эрид дээшэлүүлжэ болохо байна. Үнеэдээ тала дайда руу туужархёод, мал адуулагшын холоһоо харааень хараад байбал, үнеэд һайнаар садахагүй, шэмэтэй ногоо эдихэгүй байна бшуу.

Манай гүүртын үнеэд мүнөө зунай бэлшээридэ гаража, ажал хүдэлмэримни ехэ харюусалгатай болоо. Юундэб гэхэдэ, зунай үедэ мал адуулагшад һү һаалгаар һаалишадһаа үлүү харюусаха ёһотой гэжэ би ойлгодог байнаб. Хэрбээ минии үнеэдээ һайн бэлшээридэ үдэр һүнигүй адуулжа, шэмэтэй, шүүдэртэй ногоо садатарнь эдюулээ һаамни, һаалишаднай нютагай үүлтэрэй үнеэнһээ 8—9 литрһээ доошо бэшэ һү һааха байна. Тиин энэ харюусалгаяа һайн мэдэржэ, би мүнөө зун малаа бүри һайнаар адуулха, абаһан уялгаяа һаалишадайнгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдохоб.

Очир Лыгденов, Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша.

Залуу һаалишан Мария Галиева

Холын Татар нютагһаа Мария Галиева түрэлхидтэеэ хамта манай «Искра» колхоздо хэдэн жэлэй саада тээ зөөжэ ерээ һэн. Тиихэдээ тэрэ басаганородшье хэлэ мэдэхэгүй, мал ажалда хүдэлжэшье үзөөгүй байгаа.

Тиигэбэшье Мария өөрынгөө һайн дураар һаалишан болоо юм. Дүршэл ехэтэй һаалишадай туһаламжын, өөрынгөө оролдолгын ашаар мүнөө нүхэр Галиева колхозойнгоо түрүүшүүлэй нэгэн болонхой. Энэ жэлэй таба һара соо залуу һаалишан хаража байһан үнеэн бүриһөө 800 шахуу литр һү һаагаа. Мария басаган һара бүхэндэ 250 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абана.

Н. Путинцева, колхозой зоотехник.

Мухаршэбэр.

Үхэршэн үбгэнэй дүршэлһөө

(Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагша нүхэр М. Б. Тугутовай хөөрөөнһөө).

Түрэл нютагтаа ниитын ажахын эмхидхэгдэһэнһээ хойшо гушаад шахуу жэлдэ мал ажал дээрэ хүдэлжэ, үхэр мал адуулха, харууһалха талаар зарим тэды дүршэлтэй бологдоо гээшэ.

Хэнэйшье мэдэһээр, имагтал зунай сагта, хүхэ ногооной үедэ үхэр мал һайса таргалдаг, ашаг шэмэнь эрид дээшэлдэг бшуу. Тиимэһээ эгээл энэ хаһада малые зүбөөр, һайнаар бэлшээхэ гээшэ ехэ удхашанартай.

Би мүнөө колхоздоо юһэдэхи жэлээ Харанхын һүнэй-товарна гүүртэдэ үхэршэнөөр ажалланаб. Түрүүшын жэлдэ үнеэдые зундаа үглөөнэй 5 часһаа үдэшэ орой болотор нэгэ газартань тогтоожо адуулаад туршаһан байнаб. Теэд үнеэдни һүеэ ёһоор нэмэжэ үгөөгүй һэн. Тиихэдэнь үхэрөө үглөөгүүр эртэ гаргаад, бэлшээриень үдэртөө 2—3 дахин һэлгүүлжэ байгаад адуулжа туршахадамни мүн лэ биратай үрэ гараагүй. Юуб гэхэдэ, илангаяа халуун үдэр үхэрнүүдые нэгэ бэлшээриһээ нүгөө бэлшээридэ туухада ехээр эсэдэг, хүсэд эдеэлдэгшьегүй байба. Удаань колхозойнгоо зоотехнигтэй зүбшэжэ, һэрюундэ үнеэдээ үглөөгүүр 5—6 часта һаалгажа гаргаад, үдын халуунда уһа голдо дүтэлүүлжэ уһалаад, модо бургааһанай һүүдэртэ тиирүүлжэ амаруулдаг, үгышье һаа, дүтэ шадарай үндэр добо, һэрюун газарта гаргажа бэлшээдэг болоо һэм. Энээнһээ хойшо үнеэдни һураггүй һү орожо, һү һаалгашье горьтой дээшэлээ бэлэй. Мүнөө малай һайса садаха зүлгэ ногоон үшөө хүсэд ургаадүй байна гээшэ. Тиимэһээ энэ үедэ үхэрнүүдээ һөөг бургааһанай захаар, гол горхоной эрьеэр, һайн хагдатай ногоондо адуулхада таарамжатай байна. Мүн малайнгаа бэлшээри һэлгэхэдээ, бэлшээхэ газараа, уһалха үһаяа урда үдэрынь һайса харадаг байнабди.

Һаянай манай гүүртынхид зуһаландаа гараад, үнеэдээ һүниндөө адуулжа захалаа. Зундаа үдэрэй ехэ халуунда, һоно батаганаанда үхэр мал ёһоор бэлшэдэггүй. Эгээл энэ үедэ малые һүни бэлшээхэдэ үрэ ехэтэй, малшье таргаласатай байдаг. Тиибэшье һүниндөө малые зүбөөр бэлшээхэ хэрэгтэй. Хэрбээ үхэр малаа һүниин һэрюундэ эдеэлүүлжэ абахам гээд, бүхэли һүниндөө амаруулангүй туужа хоноо һаа, иимэ бэлшээлгэһээ мүртэй үрэ гарахагүй. Үнеэдые үдэшын 7—8 часта һаалгаад гаргажа бэлшээхэдэ, һэрюундэ һайса эдеэлдэг. Удаань һүниин тэн багта өөһэдөө хэбтэжэ амардаг байна. Тиигээд үглөөгүүр эртэ, үүр хяраанаар үхэрнүүдээ бодхоожо, бэлшээхэ хэрэгтэй. Илангаяа үглөөгүүр эртэ һэрюундэ, шүүдэртэй ногоондо мал һайса садатараа бэлшэдэг юм. Мүн энэ үедэ һоно батаганааншье үсөөн байна бшуу. Үглөөгүүр үхэрөө үндэр добо газарта гаргажа, үдэ болотор адуулаад, үдын халуунда уһанда дүтэлүүлжэ амаруулдагби. Гадна, зунай бэлшээриин үедэ малые үдэрэй 4—5-һаа үсөөн бэшэ дахин уһалхада һайн. Бэлшээриингээ ногоое ехээр муудхаажархихагүйн тулада газараа хаһа сагтань һэлгэжэ, малаа адуулдагби. Зун хожомшог тээ, намартаа үбһэ, таряанай хуряагдаһан хойно малаа сабшалан, таряанай һуурида оруулжа бэлшээдэгби. Тиигэжэ хүхэ ногооной үедэ үхэр малаа ханалгатай һайнаар, үдэр һүнигүй, зүбөөр бэлшээжэ, зунай һарануудта үнеэн бүриһөө 1300—1400 литр һү һааха гэһэн уялга амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнь һаалишадтаа туһалхын тула бүхы хүсөөрөө тэмсэнэб.

А. Климов бэшэжэ абаба.

„КОММУНИЗМ“ КОЛХОЗДО

АРТЕЛИИН ЦЕНТР БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛОНО

Артелиин ажахын центр болохо Селен-Ёнхор нютаг жэлһээ жэлдэ хубилжа, болбосон түхэлтэй болон ургана. Үнгэрһэн хабартаа эндэ 15-аад гэр байшангууд шэнээр баригдажа, нэгэ шэнэ үйлсэ бии болоо.

Мүнөө зундаа шэнээр баригдаһан электростанци ашаглалгада оруулагдаха юм. Монтажна хүдэлмэринь мүнөө дүүргэгдэнхэй. Тус электростанциин хүсөөр колхозой үүлтэртэ үнеэдэй һүнэй-товарна фермэ дээрэхи ажал ехэтэй хүдэлмэри, мүн машинно-тракторна мастерскойн хүдэлмэри бүхыдөө шахуу механизацилагдаха юм. Артелиин клуб, правлени, библиотекэ болон колхознигуудай бүхы гэр байшангуудаар Ильичын лампочканууд носоно.

Центрын үйлсэнүүдээр ниитын байшангуудые тойруулан, мүнөө хабартаа 200 гаран залуу модод тариганхай.

ШЕФСКЭ ТУҺАЛАМЖА

Ново-Селенгинскэ дунда һургуулиин һурагшад, багшанарай коллектив (директорнь нүхэр Ш. П. Суетин) колхозой хүдөө ажахын хүдэлмэридэ шефскэ ехэ туһаламжа хүргэдэг. Мүнөө хабартаа тус һургуулиин 8—9 классуудай бүлэг һурагшад биологиин багша Зинаида Гомбоевна Балдановагай хүтэлбэри доро ерэжэ, сабшалан сэбэрлэлгэдэ, малые зунай байрада гаргалгада туһалаа.

Мүн тус һургуулиин бүлэг һурагшад Улаан Сэсэг гэдэг нютагта гектар хартаабха таряа. Тэдэнэр тэрэ хартаабхые бүхэли зундаа харууһалха юм. Гадна, тус һургуулиинхид инкубаторна станциһаа ерэхэ 1000 гаран дальбараае дэгжээхэ уялга абанхай.

Энэ һургуулиин коллективэй туһаламжада колхознигууд ехээр баясадаг.

СИЛОС ДАРАЛГАДА БЭЛДЭНЭ

Колхоз мүнөө зундаа 3700 тонно силос дараха юм. Тэрэнь һаамхай үнеэн бүридэ 10—10 тонноһоо, эхэ хониин бүридэ 2—3 центнерһээ бага бэшээр хүртэхэ юм. Артелиин правлени силос дараха траншейнүүдые заһабарилха тусхай бригада эмхидхээ. Тус бригадын гэшүүд бригадир нүхэр Иннокентий Петрович Оленев түрүүтэй колхозой һүнэй-товарна племенной фермын дэргэдэхи 150 тонно силос багтадаг хоёр траншейн модон ханануудайнь орондо цементлэгдэһэн ханануудые барижа дүүргээ. Мүнөө Онытно гэжэ нютагайхид эхэ хонидой отарын дэргэдэхи мүн 150 тонно силос багтадаг траншей заһабарилна.

Тэрэ бригада һаяшагаар 200 тонно силос багтаха 5—6 секцинүүдтэй траншейнүүдые шэнээр барижа эхилхэ юм.

С. Шарапов.

Сэлэнгэ.

Мүнөө үеын ревизионизм—империалистическэ хархистанай зэбсэг мүн

1957 оной ноябрь соо Москва хотодо үнгэргэгдөөшэ коммунистическэ болон хүдэлмэришэдэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Зүблөөн дээрэ абтаһан Деклараци хадаа буржуазна үзэл бодол бологшо ревизионизм мүнөө үеын гол аюул болоно, тиимэһээ тэрээнтэй тон шангаар тэмсэхэ шухала гэжэ тэмдэглээ һэн.

Маркс Энгельс хоёрой үндэһэлһэн, шэнэ үедэ Ленинэй улам хүгжөөһэн марксистско-ленинскэ революционно теориие бузарлахагүйн түлөө эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ гээшэ бүхы коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай тон шухала зорилго болонхой.

Капитализмһаа социализмда орожо байһан ушар хадаа манай үеын гол удхань болоно. Үдэр ерэхэ тудам социалистическэ системын бэхижэжэ, хүсэжэжэ байхадань, харин капиталистическэ системэ һуларжа, һандаран унажа байна. Социализмын һалбаран дэлгэрхэ бүри, хүсэн түгэлдэр болохо бүринь империалистнууд тэдэнэй идеологууд социалистическэ лагерьта, дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөндэ эсэргүү тэмсэл үргэдхэжэ, тэдэниие дособоһоонь һуларуулха, бутарган һалгаахын һэдэлгэ гаргана. Хэнэйшье мэдэһээр, хүдэлмэришэн ангиин һаруул һайхан сүлөөтэ байдалай—социализмын түлөө тэмсэлые ударидаха, социалистическэ лагериин оронуудай нэгэдэлые бэхижүүлхэ хүсэн хадаа коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинууд юм. Тиимэһээ империалистическэ хархисууд нэн түрүүн энэ хүсые али болохо аргаар бууруулхые, шадаал һаа, эдэ партинуудай доторой болон интернациональна нэгэдэл һуларуулхые оролдодогынь мэдээтэй. Энэ оролдолго шэнэ юумэн бэшэ. Харин хоёрдохи дэлхэйн дайнай һүүлээр коммунистическэ партинуудтай империалистическэ хархистанай тэмсэл улам хурсадаа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын һүүлээр дэлхэйн бүхы коммунистическэ партинууд энэ съездын табиһан мүнөө үеын коммунистическэ хүдэлөөнэй шухала асуудалнуудые хэлсэһэн байна. Тиихэ зуураа марксизм-ленинизмдэ харша догматизм ба сектантство, мүн ганса нэгэн хүндэ шүтэн һүгэдэлгэ буруушааһан, өөһэдынгөө ажалые һайжаруулха, үргэн олониитэ ажалшадтай барисаагаа бэхижүүлхэ хэмжээ абаһан юм. Эгээл энэ үедэ империалистическэ хархисууд коммунистическэ партинуудта добтолгоо улам шангадхажа, коммунизм кризистэ орoo, доторһоо һандаран бутаржа эхилбэ гэхэ мэтэ худал хуурмагаар шашалдахатаяа хамта коммунистнуудые хашаха, хэһээхэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлээ һэн. Тиихэдэнь зарим нэгэн коммунистическэ партинуудта идейнэ талаараа һула, хүсэд коммунистическэ үзэлтэй боложо шадаагүй хэдэхэн хүнүүд «айн һүрдэһэн», «хойшоо сухариһан», оппортунистическэ этэгээдүүд толгойгоо үргэжэ, өөһэдынгөө ревизионистскэ үзэлые бэшэ коммунистнуудта баадхан нялхые оролдоһон байгаа.

Иигэжэ мүнөө үеын ревизионизм бии болоһон байна. Мүнөө үеын ревизионизм урданай ревизионизмһаа илгаатай гэжэ ойлголтогүй. Урданайхил шэнги мүнөө үеын ревизионизм уласхоорондын үзэгдэл гээшэ. Урданайхидаал адли хүдэлмэришэн ангиин зарим хубида буржуазин, мүн тогтуурингүй зарим коммунистнуудта буржуазна идеологиин нүлөөлһэнэй үрэ юм. Мүнөө үеын ревизионизм марксизм-ленинизмдэ шүүяатай «һөөлөөр» хэдышье орoo һаа, марксистнуудай үни заланда бута сохиһон хуушанай социал-демократическа ревизионизмһаа ондоо баримта олоогүй. Үнгэрһэн үеын ревизионистнуудтал мүнөөнэй ревизионистнууд хүдэлмэришэн ангиин хорото дайсадтай, националистнуудтай, үзэлөө хубилжа, коммунистическэ партида урбагшадтай барисаа хэжэ, коммунистическэ партида эсэргүүгээр тэмсэнэ. Хүдэлмэришэн ангитай, тэрэнэй манлай—коммунистическэ партитай тэрэнэй идеологи—марксизм-ленинизмтэй империалистическэ хархисуудай тэмсэхэдэнь мүнөө үеын ревизионизм урданайхидаал адли тэрэнэй зэбсэгынь боложо үгэнэ.

Ревизионизм хадаа баруунай оппортунизм, капитализмые үмөөрэгшэ, хүдэлмэришэдэй дайсан мүн. Буржуазна нүлөөгэй бии байһан ушар ревизионизмын досоодохи эшэ нүхэсэл, империализмын түрилгэ тэсэнгүй тонхарилга—тэрэнэй гаазадахи эшэ нүхэсэл гээшэ гэжэ социалистическэ оронуудай аха дүү партинуудай абаһан Деклараци соо тэмдэглэгдэнэ.

Мүнөө үеын ревизионизм хүдэлмэришэн ангиие бүхы талаһаань һуларуулха, агуу ехэ марксизм-ленинизмын суртаал «хуушараа», мүнөөнэй байгуулалтын хүгжэлтэдэ хэрэггүй болоо гэхэ мэтээр тэрэниие муудхаха һэдэлгэ гаргана.

Юундэ тэдэнэр марксизм-ленинизмдэ добтолго хэдэг, тэрэниие муудхахые, буруушаахые хүсэдэг юм гэжэ асууя. Марксизм-ленинизм гээшэмнай хүдэлмэришэн ангиин, тэрэнэй коммунистическэ партиин үзэл суртал ба коммунизмын теоретическэ үндэһэ һуури мүн. Марксизм-ленинизм хадаа общественные коммунистическэ болгон революционно ёһоор хубилгаха тухай наука мүн.

Капиталистическэ байгуулалта мүнхэ бэшэ, доторойнгоо зүрилдөөндэ диилдэжэ, ангиин тэмсэлэй хурсадаһанһаа һандаран унаха, дэлхэйн бүхы арадууд социализмда эрхэ бэшэ орохо, тиихэдэнь хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй манлай—коммунистическэ парти ударидаха гэжэ марксизм-ленинизм һургадаг. Тиимэһээ ажалшан арадые мүлжэхын, дарлахын тула капитализм мүнхэ байха юм гэжэ буржуази идхажа, үнэншүүлхые оролдодог. Энэ хэрэгтэнь ревизионистнууд тон ехэ туһа хүргэдэг гээшэ. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр марксизм-ленинизмын гол үндэһэн суртаалые буруушаан «шэнэлжэ», марксизм-ленинизмые хархис буржуазида таарамжатай болгоод, тиигэжэ ажалшан арадай, илангаяа хүдэлмэришэн ангиин ба коммунистическэ партиин дунда номнол тараахые хүсэдэг. Хэрбээ иигэжэ ревизионистнуудаар «шэнэлэгдэһэн», «заһагдаһан» марксизм тараха болоо гээдэ һаа, бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэдтэ, тэдэнэй коммунистическэ партинуудта аргагүй ехэ хоро хэхэ байһаниинь элэ.

Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинууд оппортунизмтай, тэрэнэй нэгэ янза болохо ревизионизмтай тэмсэлые хүдэлмэришэн ангиин болон социализмын хэрэгэй плаха тон шухала эрхэ нүхэсэл мүн гэжэ тоолодог.

Ямарнууд гол асуудалнуудаар мүнөө үеын ревизионизм марксизм-ленинизмдэ эсэргүү тэмсэл ябуулнаб?

Мүнөө үеын ревизионистнууд марксизм-ленинизмын парти тухай һургаалда бүхы шадалаараа добтолно. Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудые һуларуулхын тула тэдэнэй теоретическэ гол үндэһыень буруу гэжэ харуулхые хүсэнэд. Тиихын тула демократическа централизмын ленинскэ ёһо гурим нэн түрүүн добтолжо оронод.

Тэрэниие ондоо юумээр һэлгэхэ, хуушарһан дээрэһээнь «заһаха, хубилгаха» гэхэ мэтэ дурадхалнууд США-гэй, Великобританиин коммунистическэ партинуудтахи, Канадын хүдэлмэришэдэй прогрессивнэ партидахи ревизионистнуудай зүгһөө гараһан юм. Зарим нэгэниинь хэтэрхэдээ демократическа централизмын ёһо гурим огтолон үгы хэхээр аашалаа һэн. Ревизионист У. Норман (США) демократическа централизмын ёһо гурим огто хэрэггүй, партиин эбдэршэгүй бата нэгэдэлые арсаха шухала гэхэ мэтээр шалиһан байна. Мүн Дж. Гейтс (США), Джолитти (Итали), Кадоган (Великобритани) демократическа централизмын ёһо гуримые ревизэлэн «заһаха», мүн демократизм централизм хоёрые бэе бэеһээнь һалгааха һэдэлгэ хээд үзөө. Ревизионистнуудай үгэдэ орожо, коммунистическэ парти демократическа централизмын ёһо гуримһаа арсаа һаа, доторһоо бутарха, һуларха, элдэб фракцинууд ба бүлэглэлнүүд боложо һалан унаха зэргэтэй. Теэд ревизионистнуудта, тэдэниие тухиржа байһан империалистическэ буржуазида ондоо хүсэл үгы бшуу.

Энээнһээ гадна социализмын түлөө тэмсэлдэ коммунистическэ партиин хүтэлбэрилхы үүргые ревизионистнууд арсаба. США-гэй ревизионистнууд хүдэлмэришэн ангиин политическэ партиие усадхаад, тэрэниие партийна бэшэ, юрын политическэ нэгэдэлээр һэлгэхые хүсэһэн байгаа. США-гэй компартиин XVI съезд дээрэ ревизионистнуудта хатуу харюу үгтэһэн юм. Байгша оной февраль һарада үнгэрһэн пленум дээрээ шэнэ гүйсэдхэхэ комитет һунгажа, доторойнгоо байдал нилээд һайжаруулжа байна. Югославиин коммунистнуудай союзай программа соо социалистическэ гүрэн ба пролетариадай диктатурын

Үнинэй бригадир

Үглөөнэй шаргал наранай хурса туяагаа тала дайдаар сасамсаар, Доодо Бургалтай тосхоной үргэн гудамжые үгсэн, гартаа һүхэ барипан нэгэ хүнэй яаралтайшагаар гэшхэлжэ ябахань үдэр бүри харагдадаг. Энэ нүхэрнай Торийн аймагай миллионер колхозуудай нэгэн —«Улаан Бургалтайн» барилгашадай бригадир Бабу Раднаевич Банзаракцаев болоно. Нүхэр Банзаракцаев эртэлиин ажалые хүтэлбэрилхэдөө ниигээд дүй дүршэлтэй болоһон хүн юм. Тэрэ «Улаан Бургалтай» колхозой бии болоһонһоонь хойшо арбаяан ажалай бригадираар таһалгагүйгөөр хүдэлмэрилһэнэйнгөө удаа, мүнөө барилгын дорбоон хүнһөө бүридэһэн бригадые хоёрдохи жэлээ хүтэлбэрилжэ байна. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригада колхозойнгоо адуу малда шэнэ шэнэ дал хорёонуудые, Доодо Бургалтай тосхондо байрын гэрнүүдые олоор барижа байдаг юм.

Нёдондо жэлдэ энэ бригадынхид колхозой долоон таһалгатай правлени, автомастерской, 200 толгой тугалай байха типовой дал, 3 байрын гэрнүүдые барижа, саг болзор соонь ашаглалгада үгэһэн байна. Тиигэжэ оролдосо ехэтэйгээр ажаллаһан бригадынхид хараалагдаһан барилгаяа саг болзор соонь дүүргэһэнэйнгээ түлөө 3000 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаһан байгаа. Энээгээрээ урагшаһан барилгашад байгша оной гарахатай хамта бүри эршэмтэйгээр ажаллажа орoo һэн. Үнгэрһэн 5 һара соо энэ бригадынхид больницын байха 12 таһалгатай байшан барижа дүүргээд, мүнгэ хубаалганай болоходо 4 мянган түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаба.

—Урдандаа колхозой барилгашадта ажалайнь түлөөһэн мүнгөөр үгтэдэггүй бэлэй. Харин мүнөө колхозоймнай байдал баян дэлгэр боложо, барилгашадайшье ажал үндэрөөр сэгнэгдэдэг болоо,—гэжэ Бабу Раднаевич омогтойгоор хөөрэнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ Бабу Раднаевичын хүтэлбэрилдэг барилгашад МТС-үүдэй хубилгагдахада түрэл колхоздоо ерэһэн механизаторнуудтаа байрын шэнэ гэрнүүдые барихаяа бэлэдхэл хэжэ эхилэнхэй.

Мүнөө үедэ механизаторнуудта 5 гэр баригдахаар хараалагдана. Тэрэшэлэн трактор болон бусад хүдөө ажахын машинануудай гараж шулуугаар баригдаха юм. Энэ гаражай модон ажалые мүн лэ нүхэр Банзаракцаевай бригадынхид ойрын үдэрһөө хэжэ эхилхэнь.

Түрэл колхозойнгоо һалбаран хүгжэхэ хэрэгтэ үдэр бүри эршэ зоригтойгоор ажаллажа ябадаг бригадир нүхэр Бабу Раднаевичые Доодо Бургалтайнхид магтан хөөрэлдэдэг юм.

Зураг дээрэ: бригадир нүхэр Банзаракцаев.

С. Будаевай фототекст.

Абьяастай хүдэлмэришэн

Хабарай нэгэ үглөөгүүр. Хүдэлмэри тээшээ яараһан нэгэ хүн түргэ түргөөр алхалан Бурят-Монголой автотрестын 1-дэхи конторо тээшэ гэшхэлнэ. Энэмнай автомашинануудай мөөрын тэһэрхэй камера наадаг Матвей Васильевич Минеев байгаа. Нүхэр Минеевэй хэдэг хүдэлмэри гайтайхан даа. Ашаа шэрэдэг машинануудые камераар таһалгагүйлангүй хүдэлмэрилхэ, мүн тэрэнэйнгээ шанарай түлөө тэмсэхэ гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэл. Теэд ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг Матвей Васильевич тэһэрхэй камерануудые саг болзортонь шанар һайнтайгаар нялажа, ашаанай машинануудые һаатуулангүй ябуулжал байдаг юм. Тиимэһээнь автотранспортна конторын жолоошод «Матвей Васильевичтал камераа нялгаа һаа, зан саг соо һаадгүйгөөр ябахаб» гэжэ тэрэнэй ажалые үндэрөөр сэгнэн хөөрэлдэдэг.

Нүхэр Минеев тэһэрхэй камерануудые няагшаар 12-дохи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Энэ үе соо Матвей Васильевич өөрынгөө ажалда ехээд дүршэлтэй, эдэбхитэй уралан нарижуулагша болоо юм. Тэрэнэй дурадхалаар ашаагаа өөрөө буулгадаг автомашинануудай хоорбоёо үргэдэг насосойнь цилиндртэ түүхэй резинээр хэһэн клапанууд һуулгагдажа, ашаа буулгаха хүдэлмэри нилээд түргэдхэгдэһэн байна.

Байгша оной эхиндэ Матвей Васильевич Читын область ошожо, автомашинын камера заһабарилдаг тэндэхи хүдэлмэришэдтэй дүй дүршэлөө андалдаад, шэнэ һонинуудаа хөөрэлдөөд ерээ һэн. Ерэһэнэйнгээ удаа энэ новатор өөрынгөө ажалда шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодхожо, хүдэлмэриингөө бүтээсые бүри түргэдхэбэ.

Уралан нарижуулагша Минеев нёдондо жэлэйнгээ түсэбые 200 процент, байгша оной 4 һарын даалгабарие 3 дахин үлүүлэн дүүргээ юм. Энэнь суута шахтёр Николай Мамайн үүсхэлдэ түрүүшын харюу болоо. Тиигэжэ ажалдаа амжалтатайгаар хүдэлдэг Матвей Васильевичын үргэн аад, урагшаа хүрдыһэн үбсүүндэ «Харгы замай хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй отличник» гэһэн значок холоһоо яларан харагдадаг.

И. Сокол.

А. БАДАЕВ

Крымэй харгыгаар

3. Домог

Харгын хажуугаар ушарна заримдаа
Хаймал шулуун, набтархан бахананууд.
Харахада бэшэгшьегүй.—Энэмнай юум даа?
Харюусаа нүхэрни: Екатеринын милинүүд.

Хатан хаан Екатерина үни хада ерэжэ,
Крымэй ноёдто хайраяа бэлэглээ гээ.
Тавридын баяшуул тэрэнээ хүндэлжэ,
Таряашадай хүлһөөр замыень шэмэглээ гээ.

4. Түүхэтэ ордон

Нарин үндэр колоннонуудаар
Нюур талаяа шэмэглэһэн,
Сагаан сайбагар ордон
Сэсэрлиг сооһоо харагдаа.

Гранит шулуун табсангуудтай
Гэшхүүрэй хоёр хажуугаар
Хэмэл мрамор арсалангууд
Харуулшад мэтэ хэбтэнэ.

Ордониие газааһаань харахада,
Орожо досоогуурнь зайхада
Һайхан гээшэнь аргагүй,
Һанаа сэдьхэл буляама.

Дүшөөд гектарта пэгшыһэн
Дэлгэр баян сэсэрлигтэ
Жэмэстэ модод найгажа,
Жэгтэй гоё байнал даа.

Арба найман жэлдэ
Арюун ордониие барихадаа
Хэды хүнүүд эндэ
Хүсэеэ, наһаяа гээгээб даа!

Тэдэ һураггүй барилгашадта
Табигдаһан памятник шэнгеэр
Воронцовой ордон Алупкада
Байнал уладые гайхуулан.

Алупка, 1957 он.

Д. УЛЗЫТУЕВ

Дулмын дохёо

...Хажуурай хан гэхэ абяагаар олон юумэ һанахаш.
Харагдаадхиха нюдэндэш хиргагдаһан үбһэн...
Хан!—Эдеэн болоо! сайшан Дулмын дохёо,
Хан-хан!—Жаб-баабай хажуурнууды сохёо...
...Сабшалан дээрэ заяатаха хубитай байгаа хабди.
Сабшажа ябааб хаяатуулан, шам тухай бодожо:
«Хаб харахан нюдэд хажуур шэнги хурса...
Харамсаарнь хууха руум хаха даагаад абаха—
Хай даа, нааданда... ойронь ошоод лэ,
Хайшан гэнэш—дуратайб!—гэжэрхихэ юм байна...»
...Хан! Халуун дундаа, яндуул, хажууһаамни ахижа,
Хажуураараа хажуурым үлгүүлжэрхёо ха юмши.
Хараал шэрээл табингүй, хажуурайшни эрине
Хараншьегүй шам тээшэ, бүлюудэжэл һуугаа һэм.

Лидия Александровна Тошилова 1947 онһоо хэлхеэ холбооной Улан-Удын станцида инженерээр хүдэлмэрилнэ. Тиихэ зуураа, дааһан уялгаяа саг үргэлжэ һайнаар дүүргэжэ байдаг. **Зураг дээрэ:** нүхэр Тошилова хэлхеэ холбооной аппаратурын оньһо шалгажа байна.

Н. Дамбаевай фото.

Олон жэлдэ оролдосотойгоор ажаллана

Телефоной жэнгирхэлээр налагай илдам, наартай зөөлэн зугаатай эхэнэрэй харюу үгэхые дуулахат. Энэ хадаа Ахын аймагай хэлхеэ холбооной конторын телефонистка Сыбык Сергеевна Зимина болоно.

Хорёод жэлэй туршада телефонисткаар хүдэлхэ зуураа, нүхэр Зимина зондо ехэ хүндэтэй болоо. Ямаршье сагта телефоноор дуудахада, хэрэгтэй хүниие заатагүй оложо, хөөрэлдүүлхые тэрэ оролдодог байна.

Телефонисткын нимээр хүдэлөөгүйдэ эндэхи эрхэ байдалда хүнүүдые харилсуулха бэрхэтэй юм. Аймагай колхозуул таруу һуудалтай. Гадна, морёор ябахаһаа бэшэ, машинын харгы гэжэ байхагүй. Тиимэһээ аймагай центр колхоз хоёрой хоорондо хөөрэлдэхэ гээшэ шухала хэрэг юм. Энэ харилсаае гансахан лэ телефон хангана.

Хоёрой холбоос, олоной уялаае ингэжэ бэелүүлдэг Сыбык Сергеевна үнэн сэхэ, шударгы ажалайнгаа түлөө конторынгоо зүгһөө нэгэтэ бэшэ шанда хүртэһэн байха юм. Коммунист Зимина аймагай үнгэрһэн партийна конференци дээрэ КПСС-эй айкомой гэшүүн болгогдожо һунгагдаһан байна.

Е. Пронтеева.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Манайда лекторнууд ерэнэгүй

Бичурын аймагай Хаяа нютагта 80 гаран айл ажаһуудагбди. Эндэмнай майн 27-до республикын Гэгээрэлэй министерствын нүүдэл лектори ерэжэ, «Уласхоорондын байдал» гэһэн нүхэр Хитыповэй лекциин һүүлээр кино харуулагдажа, бидэниие һонирхуулаа. Теэд энэмнай хододоо боложо байдаг бэшэ, хари тушаан болоһон ушар юм.

1957 онһоо хойшо манай дунда нэгэшье лекци, элидхэл үнгэргэгдөөгүй. Тиихэдэ аймагай соёл гэгээрэлэй организацинуудһаа манда эндэ ерэжэ, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулнагүй. Эндэмнай долоон жэлэй һургуулиин багшанар, бэшэшье интеллигентнэр олон. Теэд тэдэниие хэншье эмхидхэжэ, лекци, элидхэл уншуулнагүй. Аймагһаашье, республикын центрһээшье лекторнууд ерэнэгүй.

В. Занданов.

Удхаараа адлишуу ород-бурят оньһон үгэнүүд

VIII. Эрдэм, ухаан тухай

1. Азбука—к мудрости ступенька;
сперва «аз» да «буки», а там и науки.
«А» үзэг эрдэмэй дээжэ,
аяга сай эдеэнэй дээжэ.

***

2. Век живи, век учись.
Үтэлхэ бүреэ ухаа орохо,
үлтирхэ бүреэ шүлэ гараха.

***

3. Не украшай платье, украшай ум;
Эдээр бэеэ шэмэглэнхаар,
эрдэмээр бэеэ шэмэглэ.

***

4. От умного поучиться, от глупого разучиться.
Һайнһаа һайниие һураха,
мууһаа мууе һураха.

***

5. Собирай по ягодке—наберешь кузовок;
по зернышке — ворох.
по капельке—море.
Дуһал хуряахада — далай болохо,
дуулаһанаа хуряахада — эрдэм болохо.

***

6. Ум хорошо, а два лучше;
Оолёор сабшаһан өөгүй,
олооросо зүбшэһэн үгэгүй;
олоной хэлсэһэн газаагуур ошохогүй;
онолон харбаһан хазагай ошохогүй;
нэгэ ухаан һайн,
нэгэдэһэн ухаан бүри һайн.

***

7. Ученье — красота, неученье — простота.
Һураһан — гэрэлтэй,
һураагүй — гэмшэлтэй.

***

8. Ученье — лучше богатства.
Эрхим баян — эрдэм,
һунгама баян — һургаал;
эрхим баян—эрдэм бэлиг,
дунда баян—эдир залуу;
эрдэмһээ үлүү
эрдэни үгы.

***

9. Ученье—свет, неученье—тьма.
Һураһан — далай,
һураагүй—балай;
һураһан хүн толон соо ябаха,
һураагүй хүн манан соо ябаха.

***

10. Чистота духовная паче телесной;
красота без разума пуста.
Шэгэй сэбэрһээ
сэдьхэлэй сэбэр дээрэ.

11. Чужим умом долго не проживешь;
чужим умом умен не будешь;
чужой ум до порога.
Хүнэй ухаагаар
холо ошохогүйш;
хүнэй үгөөр үгэ бү хэлэ,
сэсэн гэжэ хэлэхэгүй;
хүнэй ухаагаар ябадаг сэсэнһээ
өөрын ухаагаар ябадаг тэнэг дээрэ.

Ц. Будаев.

Курумканда номууд үсөөн

Курумкан тосхондо аймагай түб библиотекэ бии. Тэндэ хүдэлмэришэд албахаагшад, һурагшад сүлөөтэй сагтаа ерэжэ, ном, газетэ, журнал уншадаг, шатар, даамаар наададаг юм.

Библиотекэ хэдэн мянган һонирхолтой, элдэб темээр бэшэгдэһэн номуудтай. Харин Бурят-Монголой уран зохёолшодой, бурят хэлэн дээрэ оршуулагдаһан номуудай тон үсөөн, үгы шахуу байхань гайхалтай. Иимэ байдал ганса энэшье библиотекэдэ бэшэ, республикын бусад библиотекэнүүдтэ үзэгдэнэ ёһотой. Эндэ Х. Намсараевай, Ж. Тумуновай, Ч. Цыдендамбаевай хэдэн номууд бии аад, олон уншагшадай гар дамжаһан тула хахаржа хуушаршанхай, үзэг мүрынь танигдахаар бэшэ болошонхой. Бусад уран зохёолшодой шүлэгэй суглуулбаринууд оройдоошье байхагүй. Залуу поэт Николай Дамдинов манай нютагта түрэжэ, үдэһэн хүн. Тиимэһээ нютагаархиниинь, түрэлхидынь, танил нүхэдынь тэрэнэй зохёолнуудаар һонирходог байһаниинь гайхалгүй. Дамдиновай «Баргажан» гэжэ хэдэн ном библиотекэдэ байһанаа хуушараад, мүнөө үгы болошонхой.

Мүн Курумканай бусадшье библиотекэнүүдтэ, хүдөөгэй магазинуудта бурят номууд тон үсөөн.

Саашадаа библиотекэнүүдтэ, магазинуудта нютагай уран зохёолшодой, оршуулагдамал номуудай байдаг болоо һаань, һайн һэн.

В. Ринчино.

Редакциһаа: Курумканда бурят уран зохёолшодой номуудай үсөөн байһан тухай В. Ринчино бэшэхэ зуураа, тон шухала асуудал табина. Гансашье эндэ бэшэ, харин республикын хүдөөгэй олохон библиотекэнүүдтэ, магазинуудта бурят хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн, оршуулагдаһан номуудай үгы шахуу дээрэһээ уншагшадай эрилтэ хүсэд хангагданагүй. Энээндэ БМАССР-эй Культурын министерство, Буркоопсоюз анхаралаа хандуулха зэргэтэй.

...тема дотор хүдэлмэришэн ангиин политическэ партиин ударидахы үүргэ арсагдана байна. Парти хадаа мини соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха, ажалшадай социалистическэ мэдэмжые хүгжөөхэ арга хэрэгсэл байха болоно. «Политическэ засаг гансал коммунистическэ партиин ударидалга онсо эрхэ хадаа пролетариадай диктатурын, социалистическэ байгуулал ямаршье ушарта тааража, «мүнхэ» гурим гэһые мүн хангалтагүй гэжэ Югославиин коммунистнуудай союз тоолоно»—гээд программа соонь хэлэгдэнэ. Социализмын үедэ политическэ засаг парти баридаг бэшэ, харин хүдэлмэришэн анги баридаг гэжэ хэндэшье мэдээтэй. СКЮ өөрынгөө политическэ ба ударидахы үүргэ багадхажа, хүдэлмэришэн ангиин политическэ партиие олониитын эмхинүүдтэй адлидхана. Энэнь хадаа гэхэдэ, хүдэлмэришэн ангиин социализмын түлөө тэмсэлые ударидаха хүсэтэй коммунистическэ партиие огтолон усадхаха гэһэн зорилготой. Иимэл хадаа хүдэлмэришэн ангида, коммунистическэ хүдэлөөндэ тон аюултай, харин американска империалистнуудта тон туһатай гээшэ.

Мүнөө үеын ревизионистнууд социалистическэ революци ба пролетариадай диктатура тухай марксизм-ленинизмын сургаалые «шэнээр заһажа үзэхые» оролдоно. Тэдэнэр пролетариадай диктатурые демократитай зүрилдүүлэн, тэрэнэй тон дээдэ хэлбэри, ямаршье үе сагта байгаагүй демократи байһыень арсана. Югославиин коммунистнуудай союзай программа соо иигэжэ ревизионистска хараа бодолнууд элеэр гараһан байна. «Капитализм хаа-хаанагүй хүгжэжэ социализмда ороходо» гэһэн хуурмаг үзэлһөө тэдэнэр үндэһэлэн, социализмда орохын түлөө революцитэ эрид хубилалта хэрэггүй, харин мүнөөнэй капитализм бүхы ангинуудта хамтаарал, тэдэнэй дээдэ тээ байдалда капиталистическэ гүрэнэй ударидалга доро «хүгжэжэ» социализмда ороxo юм гэжэ номнон. Энэнь капитализмые зандань үлөөхэ ба мүнхэжүүлхэ, социализмын хүгжэлтэ хойшо татаха гэһэн удхатайнь бүгэдэндэ элитэ. Тиимэһээ энэ «теориин» хэндэ туһатайнь, хэндэ аюултайнь эли бээз.

Пролетариадай политическэ талаар ударидалгын, пролетариадай диктатурын удхашанарые хазагайруулха гэһэн ревизионистнууд пролетариадай диктатурын гансал талыень—хүсөөр баалаха талыень тусгаар тэмдэглэжэ, харин эмхидхэхы, хүмүүжүүлхы үүргыень хэлэнгүй, демократида зүрилдүүлжэ, социализмда орохын тулада пролетариадай диктатура уялгата бэшэ гэжэ байжа шашалдадаг болонхой. Пролетариадай диктатура тухай асуудалые бусайдуулжа, ревизионистнууд империалистическэ буржуазида сэхэ туһална.

Капитализмһаа социализмда орохо формын олон ондоо байха тухай В. И. Ленинэй хэлэһэн һургаал манай партиин XX съезд дээрэ улам хүгжөөгдэн тодорхойлогдоһон байна. Теэд ревизионистнууд бүхы оронуудта заалһаа таарамжатай социалистическэ хүгжэлтын хуулиёһонуудые арсадаг байха юм. Энээнһээ уламжалан Советскэ Союзай социализм байгуулһан дүй дүршэлэй уласхоорондын удхашанартай байһые бии шадалаараа буруушаана. Тиигээд гансал национальна онсо өөрэ ушарнуудые урдаа барьяад, «национальна коммунизм» гэһэн «теори» һанаанһаа абажа зохёоһон, пролетарска интернационализмые буржуазна национализмаар һолин һэлгэхэ һэдэлгэ гаргаһан байна. 1948 оной июньдэ абтаһан Югославиин Коммунистическэ партидахи байдал тухай Информационно бюрогой резолюци соо марксизм-ленинизмын замһаа халижа, буржуазна национализмын замда оробо гэжэ Югославиин Компартиин ударидагша бүлэг тон зүб шүүмжэлэгдэһэн юм. Тиигэбэшье энээнһээ тэдэнэр зохистой тобшолол хэжэ шадаагүй, харин улам саашаа буляалдажа, алдуунуудаа бүри гүнзэгырүүлһэн байгаа.

«Национальна коммунизмын» нэрээр далдалагдаһан буржуазна национализм хадаа интернационалистическэ ёһо гуримтай коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудые «национальна онсо ушарнуудаа» сахиһан лэ националистическэ партинууд болгожо, дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөе досооһоонь бута сохихо, социализм байгуулжа байһан оронуудые «национальна» харгы замаа хараһан лэ, бэе бэетээ нягта интернациональна хани барисаагүй гүрэнүүд болгожо, социалистическэ лагериие һуларуулха гэһэн удхатай. Эгээл иимэ ушарһаа дэлхэйн империалистнууд олоогүй юумээ оложо, «национальна коммунизмые» үргэноор тараахаа һэдэлгэ хэһэн байна. Буржуазна пропаганда «национальна коммунизмын» номнолые харатай муухайгаар тарааһан байна. Тиигэжэ «национальна коммунизм» Венгриин контрреволюционернүүдэй туг боложо үгэһэн байгаа. Мүн Польшын хүдэлмэришэнэй болоод зарим бэшэ коммунистическэ партинуудта «национальна коммунизм» даган дууряагшад нэгэ үедэ бии болоһон байна.

Коммунистическэ партинууд буржуазна национализмын аюултай, хоротой байһые саг соонь мэдэжэ шадаһан юм. Бүхы дэлхэйн коммунистическэ партинууд «национальна коммунизмын» номнолтой, тэрэниие баримталагшадтай эрид шангаар тэмсэл ябуулжа, ажалшан арадай урда энэ харша теориин бүхы хорото аюулые элишэлһэн, энээниие баримталагшад хадаа империализмын идеологууд гээшэ гэжэ харуулһан юм. Буржуазна национализмтай тэмсэл ябуулхатайгаа хамта пролетарска интернационализмын туг мандуулжа, интернационализмын ёһо гуримые бэхижүүлхэ шухала..

Мүнөө сагай гол зүрилдөөн болохо дэлхэйн хоёр харша—социалистическэ ба капиталистическэ системын хоорондохи зүрилдөөе балартуулха гэжэ мүнөө үеын ревизионистнууд оролдоно. Дэлхэй дээрэхи түгшүүритэй игсүүн байдалай шалтагааниие баһал зорюута хазагайруулан харуулна. Социалистическэ оронуудай хоорондохи харилсаанай үнэхөөр шэнжые буруугаар харуулна. Эдэ бүхы ревизионистскэ үзэлнүүд Югославиин коммунистнуудай союзай VII съезд дээрэ абтаһан программа соо эгээл элеэр гараһан байна. Югославиин коммунистнуудай ударидагша бүлэг бүхы дэлхэйн хоёр ондоо, нэгэ талаһаа социалистическэ, нүгөө талаһаа капиталистическэ лагерьнууд боложо хубаарһан ушарые зүбшөөрнэгүй. Тэдэ империалистическэ сэрэгэй бүлэглэлые социалистическэ лагерьтай нэгэ адлида тоолоно. Мүнөө үеын түгшүүритэ байдал хадаа американска империалистнуудай хархис политикын үрэ бэшэ, харин Советскэ Союзай, «хатуу» политикын үрэ гэжэ тэдэнэр тоолоно. Энэ хадаа Советскэ Союзые хардаад, американска империализмда бплдагуушалжа һаймһарһан ябадал мүн. Хэнэйшье мэдэһээр, хоёрдохи дэлхэйн дайнай дүүрэмсээр американо-английска империалистнууд дайнай дүнгүүдые «заһаха», бии боложо байһан социалистическэ системые, улам үргэдэжэ байһан национально-сүлөөрэлтын тэмсэлые дараад, дэлхэйе эзэлэн зонхилхо зорилгоор шэнэ дайн сэрэг бэлдэжэ эхилээ һэн. Энээнһээ боложо дэлхэй дээрэ түгшүүрилтэ байдал тохёолдоһон байгаа. Гэбэшье, Югославиин ревизионистнууд Америкын алтанай хан гэхые дуулажархимсаараа, Советскэ Союзые гэмнэжэ ороно.

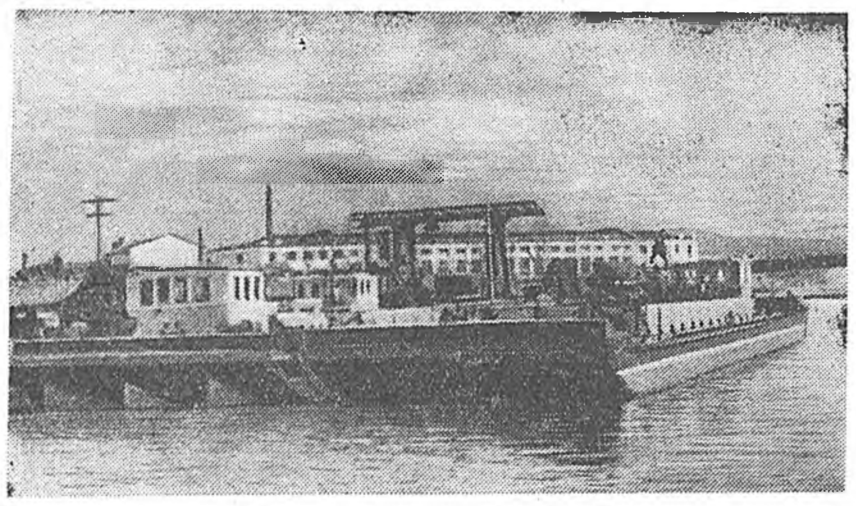
Империалистическэ буржуазии урда һаймһаржа, Югославиин ревизионистнууд социалистическэ оронуудай хоорондохи харилсаае капиталистическэ гүрэнүүдэй хоорондын харилсаатай адлирхуутаар харуулаад үзэнэ. Социалистическэ системын оронуудай хоорондын харилсаан пролетарска интернационализмын ёһо гурим бэелүүлжэ, бэе бэедээ ахадуугэй ёһоор туһалалсалга дээрэ үндэһэлнэ. Бэе бэедээ туһа хүргэхэдөө олзо олохын түлөө бэшэ, харин оронуудайнгаа арадай ажахые, соёл культурые, ажалшадайнгаа баялигые хүгжөөхын түлөө туһалалсадаг. Иимэ харилсаан тон шэнэ ёһоной харилсаан мүн. Капиталистическэ оронуудай хоорондо иимэ харилсаан байха аргагүй, юуб гэхэдэ, тэндэ хэниин хэнээ мэхэлхэ ааб, лагаа һаа нүгөөдөө һуларуулжа, колонинуудһаань гү, али эд бараагаа худалдадаг, түүхэй эд абадаг оронуудһаань үлдэжэ гаргаха ааб гэжэ оролдолго бултаараа гаргажа байдаг. Югославиин ревизионистнууд энээниие тухайлжашье байгаа һаа, Америкын мүнгэндэ орожо, баруун зүүн тээшээ хойболзон, буржуазида һайн болохые хүсэжэ, социалистическэ лагериие, нэн түрүүн, Советскэ Союзые муудхажа, худлаар хардажа байһаниинь элитэ.

Мүнөө үеын ревизионистнууд марксизм-ленинизмые ямар гол асуудалнуудаар ревизи хэхые эрмэлзэнэб гэжэ харабабди. Тиигээд байхадаа, ямаршье асуудал абаа һаамнай, ревизионистнуудай эрмэлзэл хадаа дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөе, социалистическэ лагериие һуларуулха, капиталистическэ системэдэ ба империалистическэ хархистанда туһалха хүсэл гаргаһан удхатай.

Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд мүнөө үеын ревизионизмтай эрид шанга тэмсэл ябуулжа, марксизм-ленинизмын революционно теориие нангинаар сахин хамгаалхань һэжэггүй.

Б. МИТУПОВ, соёлой институтай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ.

Шэнэ баржануудые бүтээнэ

Улан-Удын судна барилгын-заһабарилгын заводой коллектив энэ жэлэй хоёрдохи кварталһаа эхилжэ, судналуудые линейно-поточно, түргэн аргаар бүтээжэ эхилээ. Һүүлэй нэгэ һарын туршада энэ аргаар 5 баржа үйлэдбэрилжэ, республикынгаа ой модоной промышленностьда эльгээбэ. Усть-Туркын, Клюевскэ леспромхозуудай, мүн Выдринскэ пунктда эдэ баржанууд абтаад, ашаглагдажа захалба. Эдэ баржанууд хабтагар оёортой байһан туладаа доошоо уһа уруу багаар шэнгэдэг, ямаршье гүйхэн гол горхондо ябажа болохо байна. Теэд доторoo ехэ һайн түхеэрэлгэтэй, хүнэй байха заахан таһалгатай, жолоодолгонь механизацилагдаһан, мүн электрын гаалаар гэрэлтүүлэгдэдэг байна.

Заводой инженернүүд-конструкторнууд С. Г. Дурнов, Б. А. Другов, А. В. Иванов, Я. Е. Глозмак гэгшэдэй зохёоһон проектээр эдэ баржанууд бүтээгдээ.

Зураг дээрэ: шэнэ баржанууд байна.

Д. Балдановай фототекст.

Хонидтоо өөһэдынгөө хүсөөр тэжээл бэлдэхэнь

Даaһан отарынгаа хонидто өөһэдынгөө хүсөөр тэжээл бэлдэе гэһэн уряалтайгаар Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» артелиин Улаан-Сэгэй эхэ хонидой отарын хонишод аймагайнгаа бүхы колхозуудай ба совхозой хонишодто хандаһан байна. Тэдэнэрэй үүсхэлые партиин Сэлэнгын айкомой бюро дэмжэн һайшаагаа һэн.

Артелиин правлени тус отарын коллективтэ 5 жэлэй турша соо эдлэхээр 65 га сабшалангай талмайе заажа үгөө. Энэ отарын хонишод артелиин алдарта хонишон Памацырен Бамбуевна Машиева түрүүтэй үнгэрһэн хабартаа 500 гаран ашаа наг шэбхэ сабшалан дээрээ зөөжэ гаргаа, бүхы шахуу талмайгаа шулуу, бог, модонуудһаа сэбэрлээ. Эндэхи хонишод мүнөө зундаа га бүриин 12 центнерһээ доошо бэшэ үбһэ ногоо хуряажа абахабди гэһэн уялга абанхай. Мүн отарынь дэргэдэ 30 га зелёнко таригданхай.

Үбһэ ногоое үндэр шанартайгаар, элбэг дэлбэгээр хуряажа абаад, 100 толгой эхэ хонин бүриһөө 160 хурьга абахабди гэһэн өөһэдынгөө уялгые тэдэнэр нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

Ш. Содномов.

Футбол

СССР-эй түрүү һууриин түлөө

Июниин 13-да БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ футболоор «Б» классай командануудай дундаһаа СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болоо. Эндэ Улан-Удын «Локомотив» бүлгэмэй команда Владивостогой «Луч» командатай уулзаа.

Айлшад ехэ эмхитэй һайнаар наадажа, уулзалгын түрүүшын хахадта удаа удаалан хоёр бүмбэгэ локомотивайхидай ворота руу оруулаа.

Нааданай хоёрдохи хахадта манай футболистнар тоогоо тэгшэлхые хэды оролдобошье, амжалта туйлажа шадангүй, өөһэдынгөө ворота руу үшөө бүмбэгэ оруулжархёо. Тиигэжэ 3:0 тоотойгоор айлшад илалта туйлаа.

А. Игумнов.

Телецентрһээ дамжуулга

Эрхүүгэй телецентрһээ дамжуулга хэжэ болохо гү гэһэн асуудалаар Бабушкин городойхид (БМАССР) ехэ һонирходог байгаа. Бабушкин городой Эрхүүһээ холо оршодог (Байгал дээгүүр сэхэ 100 километр болодог) дээрэһээ тиимэ дамжуулга хэжэ болохогүй гэһэн һанамжа үнинэй тогтошоһон байгаа ха юм. Һаяхан вагон-лаборатори Бабушкин город эльгээгдэжэ, телецентрһээ дамжуулга абаха туршалга хэгдэбэ. Тэндэ стандартна антеннэ, «Рекорд» гэжэ маркын телевизор тодхогдоод, телецентрһээ дамжуулагдаһан «Енисей мүрэнэй эрье шадар», «Авиценна» гэжэ кинофильмнүүд яһала һайнаар харуулагдаба, абяаниинь ехэ һонороор дуулдажа байба.

Удаань Танхой станци дээрэ хэгдэһэн туршалга баһа һайн дүн харуулаа. Тиигэжэ Байгалай эрье шадар байһан олонхи станцинууд, тосхонууд Эрхүүгэй телецентрһээ дамжуулга абажа байха аргатай гэжэ тодоруулагдаа.

Колхозой һайндэр

Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхоз хабарай тарилга хаһа саг соонь, һайн шанартайгаар дүүргэжэ, аймаг соогоо түрүү һуури эзэлһэн юм. Һаяхан колхозой правлени гэшүүдтээ 2 үдэрэй амаралта үгэжэ, һайндэр үнгэргэбэ.

Колхозой һайндэртэ дүтэ шадарай колхозуудай, мүн аймагай эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд уряалаар ерэһэн байна. Эндэ болоһон найр наадаhда мори урилдаан, бүхэ барилдаан болоо. Бүхэ барилдаашадай дундаһаа Шагдар Нимаев баранһаа хүсэтэй байһанаа харуулба. Мори урилдаанда комплексно 1-дэхи бригадын морин түрүүлжэ ерээ.

М. Дашабалбаров.

Мал ажалай фермэдэ лекци уншагдана

Корсаково һууриндахи (Байкало-Кудара) «Знани» гэжэ бүлгэмэй гэшүүд элдэбын темээр олон лекци уншаһан байна. Политическэ, хүдөө ажахын, медицинын темээр, шажан мүргэл тухай таби гаран лекци уншагдаа. Түбхын түрүүн мал ажалай фермэнүүдтэ, бригаданuудта, клубта лекци, элидхэл уншагдадаг байгаа. Заримдаа лекци, элидхэлнүүдэй һүүлээр Корсаковска дунда һургуулиин һурагшадай хүсөөр концерт харуулагдадаг байна. Лекторнүүдэй олонхинь тус һургуулиин багшанар юм.

И. Николаев.

ШУНАЛТАЙ ЗАГАҺАШАН. **Ц. Дандаровай** фотоэтюд.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Советскэ сэрэгүүдые Румыниһаа мордохуулгын баярай ёһолол

ГАЛАЦ, июниин 15. (ТАСС). Румыниин Арадай Республикын правительствотай зүбшэжэ, Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй политическэ консультативна комитедэй һайшаалтайгаар Советскэ правительствын оруулһан дурадхалай ёһоор Румыниһаа бусаха болоһон советскэ сэрэгүүдые мордохуулгын баярай ёһолол мүнөөдэр Галац городто болобо.

Ажалшад, ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд, Галац городой гарнизоной частьнуудай солдадууд болон офицернүүд, студентнүүд, һурагшад городой стадион дээрэ сугларба.

Румыниин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Киву Стойка, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Гэгээрэлэй болон культурын министр А. Жожа, Румыниин Профсоюзуудай Центральна Соведэй түрүүлэгшэ, Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Г. Апостол, Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министр Л. Сэлэжан, Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Буначиу, Хүдөө ажахын болон ой модоной ажахын министр И. Козма, СССР-һээ Румынида байдаг элшэн сайд А. А. Епишев, РРП-гэй Галацка областной комитедэй, арадай областной Соведэй хүтэлбэрилэгшэд, Румынида байдаг советскэ сэрэгүүдэй командованиин түлөөлэгшэд, Галацка предприятинуудай түрүү хүдэлмэришэд трибуна дээрэ гарана.

Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Киву Стойка митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Фашистска дарлалтые унагаажа, хуби заяагаа өөрынгөө гарта абаха хэрэгтэнь гансахан лэ Советскэ Арми туһалаа гэжэ румын арад хэзээдэшье мартахагүй гээд тэрэ хэлэһэн байна.

Румын арад хани барисаанай гүнзэгы ехэ мэдэрэлтэйгээр, ехээр хүндэлэн таанадые мордохуулжа байна. Таанад маанадай дунда байха үедөө манай ороной ажалшадай дунда иимэ хүндэтэй болоһон байгаат. Социалистическэ интернационализмын үзэл сурталаар Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүмүүжүүлһэн советскэ солдадууд болон офицернүүд манай ороной газар дээрэ байхадаа жэшээтэ һайн заяг заршамтай байжа, агууехэ совет арадай эрхим хүбүүд байһанаа, агууехэ социалистическэ гүрэн болоогшо Советскэ Союзай сэрэгшэд байһанаа харуулаа гэжэ Киву Стойка советскэ сэрэгшэдтэ хандан хэлэбэ.

Советскэ Арми-сүлөөлэгшэдэ, агууехэ совет арадта гүнзэгы ехээр дурладаг, баясхалан хүргэдэг байһанаа, Советскэ Союзтай, социализмын агууехэ лагериин бүхы оронуудтай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо шууд бэхижүүлхээр батаар шиидэнги байһанаа румын арад элишэлэн мэдүүлнэ гэжэ Румыниин правительствые толгойлогшо үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Советскэ сэрэгүүдэй командованиин зүгһөө генерал-майор А. Г. Дружков митинг дээрэ үгэ хэлэжэ, советскэ сэрэгүүдтэ нүхэрэй ёһоор, анхаралтайгаар хандадагайнь түлөө Румыниин хүдэлмэришэнэй партида, правительствода, бүхы румын арадта баясхалан хүргөө.

Советскэ Армиин солдадууд, офицернүүд болон генералнуудта хандан хани халуун үгэ хэлэхэдээ, генерал-майор Марку Стан, түмэр замай мастерскойнуудай токарь К. Кикуш тэдэндэ баясхалан хүргэһэн байна.

Румыниин парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд, Румыниин Армиин солдадууд, офицернүүд, Галацын хэдэ мянган ажалшад советскэ сэрэгүүдые мордохуулхын тулада вокзал дээрэ ерээ. Тэдэнэр советскэ сэрэгүүдтэ сэсэгүүдые болон бэлэгүүдые барюулаа, замдаа һайн ябахыень хүсөө.

Советскэ сэрэгүүдые хани ёһоор мордохуулга мүнөөдэр Фокшанада, Яссада, Румыниин бусад городуудта болоһон байна. Хаа хаанагүй болоһон мордохуулганууд румын болон совет арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаае, Советскэ Армида румын арадай баясхалан хүргэдэг, социалистическэ оронуудтай ахадүүгэй холбоо барисаа саашадань бэхижүүлхээр шиидэнги байһые эли тодоор харуулаа.

Советскэ офицернүүд, солдадууд Румыниин орден, медальнуудаар шагнагдаба

БУХАРЕСТ, июниин 15. (ТАСС). Советскэ Союзда, тэрэнэй арми-сүлөөлэгшэдэ гүнзэгы ехээр дурладаг, хани ёһоор хандадаг байһанаа элишэлэн, фашистска дарлалтаһаа сүлөөрхын түлөө тэмсэлдэнь румын арадта туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө баясажа байһанайнгаа тэмдэг болгон, Румыниин Арадай Республикын Агууехэ национальна суглаанай Президиум Румыниин газар дээрэ байһан Советскэ Армиин сэрэгэй частьнуудай хэдэн олон офицернүүдые РНР-эй орденуудаар шагнаха тухай Указ гаргаа.

«Фашистска дарлалтаһаа сүлөөрһэнэй түлөө» медаляар эдэ частьнуудай сэрэгэй алба хэгшэд энэ Указай ёһоор бултадаа шагнагдаба.

Алжирай патриодуудые саазалан алаха гэһэн шиидхэбэри абтаба

ПАРИЖ, июниин 16. (ТАСС). Алжир городой сэрэгэй трибунал Алжирай гурбан патриодые саазалан алаха гэһэн шиидхэбэри мүнөө үглөөгүүр гаргаа гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэбэ.

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

БЕЙРУТ, июниин 14. (ТАСС). Ороной бүхы газар дээрэ восстани хэгшэдые Ливанай авиаци һүүлшын хоёр сүүдхэ соо бомбодоһон, буудаһан байна. Восстани хэгшэдтэй байлдаа хэхэдэнь хуурай газарай сэрэгүүдтэ авиаци мүн лэ туһаламжа үзүүлэлсээ гэжэ Ливанай обороны министерствын толилһон коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Шуф районой Айн Зхалта гэжэ һуурин газар шадар шанга байлдаан болоо. Восстани хэгшэд эндэ правительственна сэрэгүүдые добтолһон байна.

Восстани хэгшэдэй добтолгые сухарюулхын тулада энэ райондо шэнэ сэрэгүүд нэмээжэ эльгээгдээ.

Коммюнике соо хэлэгдэһэнэй ёһоор удаан саг соо болоһон байлдаанай һүүлээр восстани хэгшэдэй отрядууд урда тээнь эзэлжэ байһан газарнуудтаа сухариһан байха юм.

Ливанай урда талада Рмаиш город шадарай Дебаэль тосхондо байһан восстани хэгшэдые Ливанай армиин подразделенинүүд бүһэлэн хүреэлээ.

Ороной хойто талын Триполи городто восстани хэгшэд Ливанай армиин эзэлжэ байһан газар тээшэ буудаһан байна. Тиихэдэнь, Ливанай армиинхид бүхы түхэл янзын буунуудаар урдаһаань буудажа, мүнөө үглөөгүүр хүрэтэр тулалдаан үргэлжэлөө.

Бейрудтэ забастовко үргэлжэлһөөр. Предприятинууд болон магазинууд урда мэтэ хаалтатай. Бейрудэй портын хүдэлмэридэ бэрхэшээл тохёолдоно.

Хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор Ливанай хойто талын Хальба городые восстани хэгшэд эзэлээ.

Орон доторхи байдал бүхы дээрээ шангаданги зандаа. Промышленностиин эзэдэй, профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөнэй үсэгэлдэр болоходо, забастовкоһоо, ороной экономическа ажабайдалай зогсошоод байһанһаа уламжалан, Ливанай предприятинууд угаа ехэ хохидолдо ороо гэжэ эзэд баяшуул мэдүүлээ гээд «Телеграф» агентство дамжуулна.

БЕЙРУТ, июниин 15. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөгүүрһээ эхилэн Ливанай олон районуудта байлдаанууд, бага сага буудалдаан болоо.

Бейрудэй радиогой дамжуулһанай ёһоор, Ливанай ниислэл хотын олон районуудта восстани хэгшэд баррикадануудые бодхоод, тэдээн дээрээ Ливанай национальна тугуудые үргэһэн байна. Правительствын сэрэгүүд танкнууд болон бронеавтомобильнууд дээрэһээ восстани хэгшэдые буудаһан байха юм. Реактивна самолёдууд гэрнүүдэй орой дээхэнүүр ниидэнэ.

Триполиин болон Сайдын хадануудта, Шуф гэжэ хадалиг газартай райондо шанга тулалдаан болоо.

Бүхы дээрээ орон доторхи байдал шангаданги зандаа.

Ливанай премьер-министр Сами Сольх гэгшын мэдүүлгые Бейрудэй радио дамжуулба. Ливанай дотоодын хэрэгүүдтэ ОАР «хамааралсана» гэһэн хэбэртэйгээр Арабуудай Нэгэдэмэл Республикые тэрэ дахяад хардаа.

НЬЮ-ЙОРК, июниин 15. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернэйшнл агентствын корреспондентын Бейрудһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, Ливанай премьер-министр Сами Сольх, тэрэнэй гэр бүлынхид өөрынгөө байраһаа үсэгэлдэр яаралтайгаар гаража ошоо. Харуулшадынь тэрэ байрыень найдамтайгаар хамгаалжа шадахагүй байшоо.

Восстани хэгшэд обороны министерствын байшангые, президент Шамунай байрые добтолжол байһаар.

ПАРИЖ, июниин 15. (ТАСС). Восстани хэгшэд үсэгэлдэр үдэшэ Бейрудэй центральна түрмые эзэлээ гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент Бейрудһээ мэдээсэбэ.

Индонезиин правительствын сэрэгүүд үймөөшэдтэ эсэргүү байлдаа хэһээр

ДЖАКАРТА, июниин 16. (ТАСС). Минахаса гэжэ хахад арал дээрэ (Хойто Сулавеси) шэбээлһэн үймөөшэдтэ эсэргүү добтолго Индонезиин правительствын сэрэгүүд хэжэ байһаар. Правительствын сэрэгүүд хахад аралай зүүн эрье дээрэ Битунга шадар июниин 9-дэ далайһаа сэрэгүүдые буулгаа. Мүнөө үедэ правительствын сэрэгүүд Манадо город тээшэ дабшажа ябана. Хойто Сулавесидэхи үймөөшэдэй штаб-квартира энэ городто байдаг юм гэжэ Индонезиин Армиин түлөөлэгшэ мэдээсэбэ.

Далайн-сэрэгэй флодой командование нигэжэ мэдээсэбэ. Мүнөө үглөөгүүр эртэ, авиацин дэмжэлгэдэ сэрэгүүд далай дээрэлэжэ Кемо аралда сэрэгүүд буулгагдаа. Манадо городһоо 25 километрын газарта буһан эдэ сэрэгүүд дурсагдаһан городто доболго хэжэ эхилээ.

Бирман арадай онтохонууд

1. Кокосово һамар хаанаһаа урган гарааб?

Урдын урда нэгэн сагта Бирма ороной эрье тулажа нэгэ һала тогтоо һэн ха. Һала дээрэ гурбан хари улад ябаа юм гэхэ. Тэдэниие барижа, хаанда асараад, мүшхэбэри хэн гэхэдэнь, ябаһан тулиһанаа дууһыень хэлэжэ үгэбэд. Тэдэ гурбуулан түрэл орондоо гэм хэһэн дээрэһээ, оронойнгоо зонхилогшын зарлигаар уһанда хаягдажа, далайн долгиной дура зоргондо табигдаһан байгаа. Ямар гэм хээ юм ааб гэхэдэ; нэгэниинь хулгай хэжэ баригдаһан, нүгөөдэнь—эльбэ жадха хэжэ, гэмдэ ороһон эхэнэр байба. Гурбадахинь хоб-жэб зөөжэ, хэлэ ама үүдхэдэг ажалтай байһан дээрэһээ зэмэ амсаһан хүн байшоо. Хүйхэршье хобуушан байгаа ха. Яахадааб гэхэдэ, тэрээнэй ябаһан лэ газарта хүн амитан хоорондоо хэрүүл ама дэлгээжэ, амар заяа үзэхэеэ болидог байһан гэдэг.

Мүнөөхи хаан тэрэ хулгайшандань гэр байшан хайрлажа, мянган түхэригэй сагаан мүнгэн зоод үгөөд, Бирма орондо түбхинэн һуухын зүбшөөл буулгаха зуураа:

— Үнэтэй ядуу байһан ... улаар дадаха, хулгайшан болоо байна. Теэд мүнөө үнэн сэхэ адаблатами болохо байна,—гэжэ айладхаба ха.

Эльбэ жадхаар элбэг эхэнэртэ баһал байшан гэр, мянган түхэригэй сагаан мүнгэн зоод барюулагдаба.

— Энэ эхэнэр өөрөө ядуу тулюур, хуби заяагүй хохидоһон дээрэһээ, атаа мэеэндэ абтажа, хүнүүдтэ хоро хүнэгөөл ушаруулдаг байгаа гээшэ. Мүнөө тиихэеэ болихо,—гэжэ хаан хэлэбэ.

Харин тэрэ хобуушаниень саг дары саазалха гэһэн зарлиг буулгаба.

— Хобууша хүн хэзээ бүхэндэ хоёрой хоорондо яһа хаяжа, хэрүүл татадаг юм. Энэ зангыень юугээршье заларуулхын аргагүй,—гэжэ хаан номнобо.

Тиигэжэ тэрэ хариһаа бууһан хобуушанай толгойе таһара сабшаа бэлэй.

Үглөөдэрынь болоходо, мүнөөхи толгойн сааза хэһэн газарай хажуугаар хаанай нэгэ түшэмэл тушаан боложо гараа һэн ха. Тиижэ ябатараа, таһара сабшуулһан толгойн хоёр тээшээ гунхалзан байхые хараад, гайхахын ехээр гайхаба. Мүнөөхи толгой гэнтэ амаа ангайлгаад:

— Таанарай хаан үтэр наашаа ерээд, минии урда үбдэг дээрээ һүхэрэн һүгэдэг. Тиигээгүй һаань, би ошожо монсогор толгойень мухарюулхам. Ябa, ошожо эзэн хаандаа дуулга,—гэжэ хойно хойноһоон дабтан хэлэхэлээрнь, тэрэ түшэмэл сошоһондоо зуг татажа, зальбаршаба.

Ухэтэрөө айһан түшэмэл хүл алдан харяжа, хан ордондо хүрэжэ ерэбэ. Хэлэн гэхэдэнь, наадалжа хаандаа дуулга,—гэжэ хоёр үгэбэгүй. Намайе шоглохо, наадалжа байна гэжэ хаан бодоод, үүр хилэнтэй бусалшаба.

— Ай, зайлууд, ээн хаамни...—гэжэ түшэмэлынь торон эрэн хэлэбэ.—Саазын болоһон газарта ошоһон ха хүн минии хэлэшые нюдөөрөө үзэжэ, нюхэрэгэй дуулаха байхал, хайрлыт...

— Зай, тиигэжэ һаа, хоёр болоод ошоогты,—гэжэ хаан үг-мэг үгэбэ.

Тиин хоёр түшэмэл хотын талмай тээшэ ошобо. Ошон гэхэдэнь, мүнөөхи толгой абяа хатаад, анирггүй хэбтэбэ. Хаан энээниень дууламсаараа, тугаарайхи түшэмэлые саазалагты гэһэн зарлиг соносхобо.

Амбан түшэмэлэй амаргал хүзүүн дээрэ сарбан һүхын сабшан буумсаар лэ, харһаа бууһан хобуушанай таһарһан толгой ама хахаран, хүхэ энеэдэн болобо.

— Аһайш даа, намайе алаабди гэһэнтнай алин гээшэб, Амбан түшэмэлөө алажархиба ха юмта!—гэжэ дуугархынь яахабши!

Ордон шадарай сайдууд хайран түшэмэлэй хардуулжа, харатай муухайгаар алуулһые одоошье ойлгоод, эзэн хаандаа бараалхажа, бараниень дэлгэрэнгыгээр дуулгабад. Хаан эзэн нюдэнһөө уһа гүйлгэн уаржа, тэрэ харата муухай толгойе гүнзэгы хара нүхэндэ зоохо гэһэн захиралта гаргаа һэн. Үтлөөгүүр бодоод харахадань, тэрэ зооһон газарта нэгэ жэгтэй модон ургашоод байба. Модон дээгүүрнь бүришье жэгтэй үрэ жэмэсүүд болбосороод, мүнөөхи хобуушын толгой шэнги үзэгдэжэ байхаданъ, улад зон гайхашаа бараба. Тэрэнь кокосово хара заһан байба. Айхан тэрэ ... «Гоун бинь» гэжэ гү, «хобшо хун» гэжэ нэрлээ бэлэй. Теэд үе сагай үнгэрэн ерэхэлээр, тэрэ мүххай нэрэ хуушараа, «Оун бинь» гү, «Кокосово хара заһан» гэһэн солотой болоо юм гэхэ.

Мүнөөшье кокосово һамарые гаргараа һэжэрэдэ, шэхэндэа ниажа шагнаад үзэе һаатнай, шолшогонһон абиан дуулдажа байха. Юундэ тиимэ гэхэдэ, тэрэ хобуушын толгой, һамарые болоод байгаа һаа өөрэгүй, үнөөхил хоб жэбээ дэлгэхэ дураниинь хүрэнэ гээшэ гэлсэдэг.

2. Шубууд яажа эбтээ орооб?

Урдань шубууд тоншье эбгүй, саг бүхэндэ бэе бэедээ өөдэрхэлдэжэ, хёморолдожо байдаг байгаа. Нэгэниинь нүгөөдэ шубуугаа харамсаараа:

— Би шамһаал һайхамби,—гэжэ хэлээд орхидог һэн байба ха.

Тиихэдэнь:

— Болил даа сааш, би һайхам!—гээд нүгөөдэнь харюусаха юм.

Игэжэ, энээн дээрэһээл хэрүүл наншалдаан гарадаг.

Теэд нэгэтэ Горгол шубуун Турлаагтай ушарба һэн ха. Хэрүүл хёморол гаргаха бүришье назаагүй байгаад, Турлаагта игэжэ хандаба:

— Үгы ши, Турлааг, намһаа һайхан лэ гээшэ хаш.

Горгол шубуунай игэжэ хэлэхэлээр, Турлааг гайхашаа барахаһаа гадна, тон схээр бахаа ханажа, хүндэтэйгөөр һахаганан харюусаба:

— Үгы, байл даа. Яана гээшэбта, Горгол! Шимни намһаа һайхан ха юмни.

Тиһэн бэеэрээ хоюуландаа зэргэлжэ һуугаад, эбтэй халуун зугаа дэлгэжэ оробод.

— Ши минии һаһаа сэдьхэлым татаад байһалши, Турлааг. Хоюулан суугтаа байрлахадамнай яаха юм?—гэжэ Горголынь хэлэбэ.

— Яхань һэм. Тиигэвэл даа, Горгол,—гэд нүгөөдэнь харюусана.

Тиигээд, хоёр шубуун хоёрнай нэгэ будуун модон дээрэ суг байрлаба.

Сагай оншоо бүри Горгол Турлааг хоёр бэе бэеэ улам ехээр хүндэлдэг болобошье, тунгаасагүйгөөр ашалалдадаггүй, томоотойхон байдаг байба.

Бусад үдэтэн жэгүүртэниинь Горгол Турлааг хоёроо гайхангяар адагладаг болобо ха. Эдэ хоёр шубууднай хэрүүл шууяа хэнгүйгөөр эды удаан саг соо сугтаа яажа һууна гээшэб гэлсэжэ, гайхахын ехээр гайхалсаба. Тиигээд, тэдэ хоёрой эб зүбэйнь хэды шэнээн бата байһые шалгажа үзэхэ гэлсэбэ.

Шубууд сугларжа, Турлаагай гэртээ үгы байхада, Горголдо ерээд;

— Горгол, энэ бузар муухай Турлаагтай яажа сугтаа һууна гээшэбши, юрэдөө?— гэлдэбэд.

— Юугээ хэлэнэ гээшэбта таанад! Турлаагни намһаа холо һайхан лэ. Энэ модон дээрэ намтай суг һуухадаа, минии нэрые дээрэ үргэнэ гээшэл!—гээд Горгол урдаа оруулбагүй.

Мүнөөхи шубууд үглөөдэрынь, Горголой гэртээ үгы байхада, Турлаагта ерээд, баһа игэжэ хэлэбэд:

— Турлааг, энэ бузар булай Горголтой яажа сугтаа һууна гээшэбши?

— Юугээ хэлэнэ гээшэбта таанад! Горголни намһаа холо һайхан ха юм. Энэ модон дээрэ намтай суг һуухадаа, минии нэрые дээрэ үргэнэ гээшэл!— гэжэ Турлааг харюусаба.

Горгол Турлааг хоёрой хоорондо тогтоон эбтэ харилсаан шубуудай сэдьхэл ухаанда гүнзэгыгээр орожо, эрхыень дүүргэжэ һаа ха. Тиигээд тэдэнэр:

— Горгол Турлааг хоёр шэнгээр биднэрэйшье һуухада яаха юм. Ходо хэрүүл ама татажа, хёморол атаархал гаргажа ябанаад хэрэг юуб?—гэлсэбэд.

Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо шубууд барандаа эбтэй зон нүхэсэжэ, бэе бэеэ хүндэлэлсэдэг болоо һэн гэхэ.

Ц. ГАЛСАНОВ оршуулба.

Редактор **Ц. Ц. ЦЫБУДЕЕВ.**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37. отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67. бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00763. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3126.